

Mecanismul Independent de Raportare (IRM):

România Raport de progres 2014-2015

CUPRINS

România Raport de progres 2014-2015	1
Rezumat: România	2
I. Participarea națională la OGP	9
II. Elaborarea planului de acțiune	12
III. Implementarea planului de acțiune	17
IV. Analiza conținutului Planului de acțiune	18
1: Dezvăluirea documentelor de interes public	21
2: Inventarierea seturilor de date ale instituțiilor publice	26
3: Acces online gratuit la legislația națională	30
4: Reutilizarea informațiilor din sectorul public	34
5 și 6: Datele deschise din sistemul național de sănătate și din Strategia națională anticorupție, capitolul privind sănătatea.	37
7: Contractarea deschisă	43
8: Accesul deschis: deschiderea datelor a rezultat din proiecte de cercetare finanțate din fonduri publice	47
9: Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate	51
10: Instruirea resursei umane în domeniul datelor deschise	56
11: Conștientizarea principiilor OGP și a datelor deschise	59
Proces: Autoevaluare	63
VII. Recomandări generale	70
VIII. Metodologie și surse	73
Metodologie și surse	73
IX. Anexa cu cerințele de eligibilitate: România	76

Dani Sandu, Raportor Independent

Rezumat: România

Mecanismul Independent de Raportare (IRM) România Raport de Progres 2014 - 2015

România a făcut progrese în creșterea accesului public la informații printr-o gamă de angajamente de date deschise. Cu toate acestea, majoritatea angajamentelor sunt concentrate pe lansarea de date deschise, ceea ce înseamnă că se poate face mai mult pentru a crește concentrarea angajamentelor viitoare pe valorile specifice OGP de participare publică și responsabilitate. Este nevoie în special de angajamente care se adresează zonelor predispușe la corupție, cum ar fi achizițiile publice, sănătatea și educația.

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională voluntară, care are scopul de a asigura din partea guvernelor angajamente de a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. România s-a alăturat parteneriatului în 2011. Mecanismul Independent de Raportare (IRM) face o revizuire bianuală a activităților din fiecare țară participantă OGP.

Începând cu 2013, Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD) al Cancelariei Primului Ministru a fost organismul responsabil pentru coordonarea Planului Național de Acțiune OGP.

“Clubul OGP” acționează ca principal mecanism de coordonare la nivel național, pentru facilitarea proceselor OGP. Participarea ca membru în cadrul Clubului este deschisă și include reprezentanți ai agențiilor guvernamentale și ai societății civile.

Procesul OGP

Statele care participă în cadrul OGP urmează procese de consultare care au loc în timpul elaborării și implementării planului de acțiune OGP al fiecărei țări.

Procesul de consultare cu privire la al doilea plan național de acțiune a acoperit o gamă largă de Organizații ale Societății Civile (CSOs), majoritatea lor organizate în baza Coaliției pentru date deschise. Spre deosebire de Planul național de acțiune anterior, au fost invitați și reprezentanți ai sectorului privat, provenind de la firme de IT. Întocmirea planului de acțiune s-a bazat pe propuneri din partea agențiilor guvernamentale centrale și din partea societății civile. În aprilie și mai 2014, au avut loc câteva dezbateri publice în cadrul Clubului OGP, inclusiv discuții cu privire la angajamente în două noi zone, de contractare deschisă și acces deschis. Informațiile cu privire la procesul de consultare au fost publicate pe pagina de internet ogp.gov și au fost promovate pe paginile de social media ale guvernului. Versiunea finală a planului de acțiune a reflectat recomandările primului raport IRM, precum și deciziile luate în cadrul forumului pentru consultarea multiplelor părți interesate.

Pe durata implementării, Clubul OGP s-a întâlnit lunar. Procesele verbale ale tuturor întâlnirilor sunt publicate online.

Dintr-o privire

Participă din: 2011
Numărul angajamentelor: 11

Stadiul de finalizare:

Finalizate: 1 din 11
Substanțiale: 5 din 11
Limitate: 5 din 11

Programarea în timp:

La termen: 5 din 11

Relevanța angajamentelor:

Acces la informații: 11 din 11
Participare publică: 4 din 11
Responsabilitate: 3 din 11
Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate: 8 din 11

Numărul angajamentelor cu:

Relevanță clară față de o valoare OGP: 11 din 11
Posibil impact transformator: 1 din 11
Implementare completă sau substanțială: 6 din 11
Toate trei (★): 1 din 11

DSOD a publicat raportul de autoevaluare al guvernului în septembrie 2015, după o perioadă de consultări de două săptămâni.

IMPLEMENTAREA ANGAJAMENTELOR

În cadrul OGP, statele participante își iau angajamente pe baza câte unui plan de acțiune cu durata de doi ani. Actualul plan de acțiune al României conține unsprezece angajamente. Următoarele tabele prezintă, pentru fiecare angajament, un rezumat al nivelului de finalizare, impactul potențial, dacă se încadrează în calendarul stabilit de România și pașii cheie următori pentru angajament în planurile de acțiune OGP viitoare. IRM-ul grupează angajamentele în grupuri tematice.

Metoda IRM include angajamente cu stea. Aceste angajamente sunt măsurabile, în mod evident relevante pentru valorile OGP așa cum este scris, cu un potențial impact transformator și sunt implementate substanțial sau complet. Planul de acțiune al României a conținut un angajament cu stea: 3 (Acces online gratuit la legislația națională). Trebuie avut în vedere că IRM a actualizat criteriile pentru stele la începutul lui 2015 pentru a ridica ștacheta pentru angajamentele OGP model. Pe lângă criteriile enumerate anterior, vechile criterii includeau angajamente care aveau un potențial impact moderat. Conform vechilor criterii, România ar fi primit trei angajamente suplimentare cu stea (angajamentele 4, 5 și 9). Consultați (<http://www.opengovpartnership.org/node/5919>) pentru mai multe informații.

Tabelul 1: Evaluarea progresului per angajament

DENUMIREA PRESCURTATĂ A ANGAJAMENTULUI	IMPACT POSIBIL				STADIU DE FINALIZARE				PROGRAM AREA ÎN TIMP
	NICIUNUL	MINOR	MODERAT	TRANSFORMATOR	NEÎNCEPUT	LIMITAT	SUBSTANȚIAL	FINALIZAT	
⊕ ANGAJAMENTUL ESTE MĂSURABIL, RELEVANT ÎN MOD CLAR PENTRU VALORILE OGP, ARE POSIBIL IMPACT TRANSFORMATOR ȘI ESTE IMPLEMENTAT SUBSTANȚIAL SAU COMPLET									
Tema I: Transparență și eficiență administrativă									
1. Dezvăluirea documentelor de interes public									Întârziat
2. Inventarul seturilor de date publice									Întârziat
3. Acces online gratuit la legislația națională									La termen
4. Reutilizarea informațiilor din sectorul public									La termen
5. Datele deschise în sistemul de sănătate									Întârziat
6. Monitorizarea luptei împotriva corupției în sistemul de sănătate									Întârziat
7. Contractarea deschisă									Întârziat
Tema II: Date deschise									
8. Acces deschis în cercetare									Întârziat
9. Calitatea și cantitatea datelor deschise									La termen
Tema III: Formarea și dezvoltarea resursei umane									
10. Formarea resursei umane cu privire la datele deschise									La termen
Tema IV: Diseminarea informațiilor cu privire la OGP și promovarea datelor deschise									

11. Conștientizare cu privire la OGP și la datele deschise									La termen
--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------

Tabelul 2: Rezumatul progresului per angajament

DENUMIREA ANGAJAMENTULUI	REZUMATUL REZULTATELOR
<p>1. Dezvăluirea documentelor de interes public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Angajamentul urmărește să clarifice procedura pentru identificarea informațiilor supuse dezvăluirii publice și să publice datele guvernamentale pe un portal centralizat. Din moment ce majoritatea instituțiilor publice nu are niște reguli clare cu privire la ce informații să dezvăluie, procedura de clarificare ar putea fi un pas major în îmbunătățirea accesului la informații în România. Pe durata revizuirii, jumătate din ministere au elaborat proceduri pentru dezvăluirea informațiilor, în timp ce lansarea portalului centralizat pentru încărcarea informațiilor a fost întârziată. Factorii interesați recomandă ca ministerele să finalizeze dezvoltarea de standarde pentru o dezvăluire la timp și ca guvernul să creeze o aplicație (widget) pentru a permite transferul de informații între website-urile ministerelor și portalul central.</p>
<p>2. Inventarul seturilor de date publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Acest angajament se referă la construirea unui depozit disponibil public pentru seturile de date economice și sociale generate și utilizate de ministere. Doar câteva ministere au stabilit proceduri interne pentru identificarea și actualizarea regulată a datelor, în timp ce majoritatea ministerelor este încă în curs de creare a inventarelor pentru stocarea seturilor de date. Guvernul se așteaptă să aibă unele inventare disponibile într-o singură bază de date (ogp.gov.ro) până la finalul lui 2015.</p> <p>Angajamentul prezintă un potențial ridicat pentru că ar putea încuraja elaborarea de politici pe baza dovezilor și ar putea ajuta la crearea unui simț de responsabilitate în cadrul instituțiilor guvernamentale. O instruire mai aprofundată a personalului responsabil din cadrul ministerelor cu privire la principiile datelor deschise ar putea ajuta la avansarea procesului.</p>
<p>3. Acces online gratuit la legislația națională</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Transformator • Stadiu de finalizare: Finalizat 	<p>Portalul oferă acces liber la legislația națională, lucru care era posibil anterior doar prin abonarea contra cost la Monitorul Oficial. Aplicația electronică pentru baze de date a fost dezvoltată și testată cu succes. Portalul a fost conectat și la portalul legislativ european N-Lex, îmbunătățind interacțiunea dintre cetățenii europeni și legislația națională românească. Factorii de interes văd ca o problemă faptul că legislația națională oficială este furnizată de Monitorul Oficial prin intermediul unei societăți private și apoi vândută Ministerului Justiției. Există și o îngrijorare generală cu privire la faptul că Ministerul nu are un contract permanent pentru întreținerea portalului. Organizațiile societății civile indică nevoia de a modifica legislația pentru a permite obținerea bazei de date legislative gratuit, fără a fi necesară cumpărarea acesteia de la terț. Creșterea gradului de conștientizare cu privire la portal ar putea ajuta la creșterea numărului de utilizatori.</p>
<p>4. Reutilizarea informațiilor din sectorul public</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: 	<p>Acest angajament însărcinează Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, în cooperare cu societatea civilă, să creeze un cadru legal pentru reutilizarea datelor prin punerea acestora la dispoziție în formate deschise și electronice. În martie 2015, Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională a lansat consultarea publică pe tema noii legislații. După deliberarea publică a proiectului, executivul a aprobat</p>

Finalizat	modificarea cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public în iulie 2015 și legea a fost trimisă în parlament. Organizațiile societății civile arată că, în timp ce, inițial, ministerul a fost deschis către consultarea societății civile, nu a fost clar modul în care contribuția acestora a fost inclusă în proiectul de lege, din moment ce legea aprobată de parlament nu răspundea în mod substanțial modificărilor solicitate de către societatea civilă, neclarificând modul în care această legislație va influența stadiul datelor deschise. Organizațiile societății civile recomandă procese mai transparente pentru întocmirea legislației privind datele deschise.
5. Datele deschise în sistemul de sănătate <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Substanțial 	Acest angajament are în vedere dezvoltarea de modele pentru două platforme informaționale pentru monitorizarea achizițiilor instituțiilor publice din sistemul de sănătate și a activităților consiliilor etice ce operează în instituții. Ministerul Sănătății a emis două ordine: unul pentru aprobarea implementării unui proiect pilot pentru crearea unui mecanism de feedback pentru pacienți și altul pentru aprobarea creării consiliilor de etică în toate spitalele. Conform Ministerului, mai mult de jumătate din spitalele din România și-au înființat propriile consilii de etică. Între timp, s-a decis ca datele colectate prin intermediul mecanismului de feedback cu privire la achiziții să fie publicate pe portalul existent pentru achiziții publice care publică doar rapoarte periodice și nu va permite monitorizarea achizițiilor. A doua platformă nu include rapoartele reale înaintate de consiliile de etică, ci prezintă doar rapoarte întocmite de oficialii ministerului, ceea ce scade potențialul impact al acestui angajament.
6. Date deschise privind monitorizarea luptei împotriva corupției în sistemul de sănătate <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	Pentru a crește nivelul de integritate din instituțiile sistemului public de sănătate național descentralizat, Ministerul Sănătății s-a angajat să dezvolte o platformă informațională model pentru monitorizarea rezultatelor măsurilor de prevenire a corupției. Platforma de monitorizare a fost dezvoltată și lansată în iunie 2015 și au existat proiecte pilot în 5 spitale importante, dar este accesibilă doar celor care lucrează în sistemul de sănătate publică. Ministerul ajută în prezent toate cele 350 de unități de sănătate publică din România să-și dezvolte propriul conținut pentru platformă. Acest angajament poate avea un potențial impact major, pentru că este una din primele încercări din România de a face sistemul de sănătate, care este predispus la corupție, mai transparent și deschis pentru publicul larg.
7. Contractarea deschisă <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Limitat 	Acest angajament urmărește să aplice principiile contractării deschise pentru a spori transparența proceselor de contractare publică din România. Pentru a demara procesul, guvernul s-a consultat cu Banca Mondială și a organizat câteva consultări generale cu instituții publice și cu societatea civilă pentru a identifica resursele necesare pentru implementarea contractării deschise. AADR, agenția guvernamentală responsabilă de portalul online pentru achiziții publice, a promis să adopte Open Contracting Data Standards (OCDS) pentru publicarea informațiilor sale. Guvernul nu a implementat încă proiectul pilot așa cum era prevăzut în program. În timp ce proiectul de lege privind achizițiile publice a fost pregătit, cea mai recentă versiune prezentată parlamentului conține doar vași referiri la contractarea deschisă. Organizațiile societății civile recomandă desfășurarea a cel puțin unui proiect pilot în domeniul contractării deschise și asigurarea că AADR folosește standardele de transparență relevante pentru publicarea datelor sale.
8. Acces deschis în cercetare <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat 	Angajamentul vizează publicarea studiilor și cercetărilor finanțate din fonduri publice în cadrul principiului datelor deschise. Noua legislație pentru accesul deschis la lucrările de cercetare a fost pusă în aplicare prin

<ul style="list-style-type: none"> • Stadiu de finalizare: Limitat 	<p>Strategia națională pentru cercetare, dezvoltare și inovație 2014-2020. Cu toate acestea, principiile nu au fost implementate și doar câteva seturi de date sau lucrări de cercetare au fost publicate până la sfârșitul perioadei de revizuire. În timp ce arhiva națională pentru cercetări științifice a fost digitalizată și se așteaptă să devină accesibilă comunității academice, aceasta nu a reușit să-și atingă scopul inițial, și anume acela de a oferi acces deschis publicului larg.</p>
<p>9. Calitatea și cantitatea datelor deschise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Moderat • Stadiu de finalizare: Substanțial 	<p>Un mecanism pentru încărcarea și actualizarea seturilor de date pe platforma data.gov.ro, care țintește spre o structură mai standardizată a datelor guvernamentale în formate electronice. Sistemul de asistență reprezentat de portal a fost implementat în 2014 și peste 300 de seturi de date au fost publicate pe portal, aproape de trei ori mai multe decât numărul avut în vedere inițial. S-au luat măsuri pentru îmbunătățirea interoperabilității seturilor de date cu diferite tipuri de softuri și portale UE. DSOD încă lucrează la adaptarea widget-urilor care ar permite exportarea datelor de pe diferite site-uri web către portal. Platforma, care a devenit punctul central de acces pentru datele deschise ale guvernului, este utilizată frecvent de către organizațiile societății civile și cetățeni. Organizațiile societății civile recomandă adăugarea de date provenind de la mai multe instituții, în special din partea acelor instituții care în general au fost reticente. Baza de utilizatori ar putea crește prin creșterea nivelului de conștientizare în afara cercurilor societății civile.</p>
<p>10. Formarea resursei umane cu privire la datele deschise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Minor • Stadiu de finalizare: Substanțial 	<p>Pentru a se adresa lipsei de înțelegere a datelor deschise din rândul funcționarilor publici, acest angajament urmărește să asigure pregătire cu privire la datele deschise. Cu ajutorul Coaliției Datelor Deschise, DSOD a organizat 8 sesiuni de formare pentru municipalități (<i>prefecturi</i>) din toată țara. Alte 3 sesiuni de formare s-au ținut cu personal de la Ministerul Muncii, Ministerul Culturii și al Bibliotecii Naționale. Materialele de curs, inclusiv Ghidul de publicare a datelor deschise, au fost publicate pe platforma ogp.gov.ro. Funcționarii publici care gestionează datele deschise mai au și multe alte responsabilități concurente și există o cifră mare de rotații în aceste funcții, necesitând formarea continuă a noilor angajați. Se recomandă să se continue formarea și, în timp, să se acopere mai mulți funcționari publici ce au responsabilități cu privire la datele deschise.</p>
<p>11. Conștientizare cu privire la OGP și la datele deschise</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța față de valorile OGP: Clară • Impact posibil: Minor • Stadiu de finalizare: Substanțial 	<p>Pentru a crește nivelul de conștientizare legat de proiectul OGP în România, guvernul s-a angajat să desfășoare campania de informare ce are ca țintă instituțiile publice și societatea civilă. Guvernul a ținut sesiuni de informare cu diferiți factori interesați. Clubul OGP a început să se reunească lunar și servește drept o punte de comunicare între guvern și societatea civilă. A fost actualizat site-ul web OGP România, care servește ca platformă informatică pentru toate activitățile legate de planul de acțiune. Cu toate acestea, eforturile de PR făcute de guvern au vizat în principal organizațiile societății civile și instituțiile publice care cunoșteau deja inițiativa OGP, în timp ce nivelul de conștientizare al publicului larg cu privire la parteneriat rămâne limitat. Lărgirea numărului de ținte pentru activitățile de sporire a conștientizării în sectorul privat, mediul academic și în rândul studenților ar putea ajuta la creșterea acestui nivel legat de beneficiile angajamentelor OGP.</p>

RECOMANDĂRI

România a făcut progrese în sporirea accesului public la informații printr-o gamă de angajamente de date deschise. Cu toate acestea, având în vedere că majoritatea angajamentelor sunt concentrate pe lansarea datelor deschise, se poate face mai mult pentru a crește atenția angajamentelor viitoare pe valorile specifice OGP de participare publică și responsabilitate. Este nevoie în special de angajamente care se adresează aspectelor principale din zonelor predispuse la corupție, cum ar fi achizițiile publice, sănătatea și educația. Pe baza rezultatelor din raportul de progres, cercetătorul IRM a făcut următoarele recomandări SMART (specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp) pentru îmbunătățirea procesului OGP în România.

PRIMELE CINCI RECOMANDĂRI 'SMART'
1. Adoptarea următorului Plan de acțiune OGP mai degrabă ca <i>Hotărâre de Guvern</i> în loc de memorandum.
2. O vizibilitate mai mare a activităților OGP și crearea responsabilității instituționale pentru progresul lor, cu recomandarea ca toate ministerele publice să desemneze un singur individ/departament/unitate având sarcina de a gestiona aspectele legate de OGP, SNA (Strategia Națională Anticorupție) și SCMI (Sistemul de Control Managerial / Intern), care sunt toate cumva legate de și gestionează transparența, deschiderea și integritatea.
3. Extinderea capacității instituționale a DSOD, sprijinirea focalizării și intensificarea procesului de leadership pe care DSOD/CPM trebuie să îl aibă în viitorul Plan național de acțiune.
4. Crearea unui portal guvernamental – sau adăugarea la transparenta.gov.ro – unde cetățenii pot găsi toată legislația supusă consultării publice. Un singur portal ar furniza abilitatea de a trimite comentarii direct către ministerul sau agenția competentă care supervizează consultarea publică.
5. Următorul Plan național de acțiune ar putea include cerințe ca toate cele 42 de prefecturi din România să publice datele deschise pe portalul guvernamental data.gov.ro .

Cerințe de eligibilitate: Pentru a participa la OGP, guvernele trebuie să demonstreze angajament pentru o guvernare deschisă prin îndeplinirea criteriilor minime pentru dimensiunile cheie ale guvernării deschise. Sunt utilizați indicatori terți pentru a determina progresul țării cu privire la fiecare dimensiune. Pentru mai multe informații, consultați Secțiunea IX care se referă la cerințele de eligibilitate de la finalul acestui raport sau vizitați : <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/eligibility-criteria>.

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) are scopul de a asigura, din partea guvernelor, angajamente reale în promovarea transparenței, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. Mecanismul Independent de Raportare (IRM) al OGP evaluează dezvoltarea și implementarea planurilor naționale de acțiune pentru acomodarea dialogului între factorii interesați și pentru îmbunătățirea responsabilizării.

I. Participarea națională la OGP

I.1: Istoricul participării la OGP

Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională voluntară, ce implică mai mulți factori interesați, care are scopul de a asigura, din partea guvernelor, angajamente reale în beneficiul cetățenilor, de a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. În atingerea acestor obiective, OGP asigură un forum internațional pentru dialog și schimburi de idei între guverne, organizațiile societății civile și sectorul privat, toate acestea contribuind la o căutare comună a unei guvernări deschise. Factorii interesați ai OGP includ guvernele participante, precum și societatea civilă și entități din sectorul privat care sprijină principiile și misiunea OGP-ului.

România s-a alăturat în mod formal în 2011, atunci când Ministerul Afacerilor Externe a declarat intenția țării de a participa la inițiativă. În august 2014, guvernul a aprobat memorandumul privind Planul Național de Acțiune 2014-2016.

Pentru a participa la OGP, guvernele trebuie să demonstreze angajamentul lor pentru o guvernare deschisă prin îndeplinirea unui set de criterii de performanță pentru dimensiunile cheie ale guvernării deschise, care sunt în special importante pentru creșterea capacității de răspuns a guvernului, pentru consolidarea implicării cetățenilor și lupta împotriva corupției. În mod obiectiv, se folosesc indicatori terți pentru a determina progresul țării cu privire la fiecare dintre dimensiuni, cu puncte acordate după cum este descris mai jos.

România a intrat în acest parteneriat depășind cerințele minime de eligibilitate, cu un scor mare la fiecare criteriu. În momentul alăturării, țara avea cea mai mare clasificare posibilă cu privire la bugetele deschise (2 din 2 posibile)¹, acces la legea informației², cea mai bună clasificare posibilă privind declararea averilor de către oficialii înalți³, și un scor de 8,24 din 10 posibile cu privire la subscorul libertăți civile al Indicelui democrației al Economist Intelligence Unit⁴.

Tuturor guvernelor care participă la OGP li se cere să elaboreze planuri de acțiune OGP pentru țara respectivă, care să dezvolte angajamente concrete pe o perioadă inițială de doi ani. Guvernele ar trebui să înceapă planurile OGP de acțiune pentru țară prin împărțirea eforturilor pentru principala lor provocare/provocări (vezi Secțiunea IV), incluzând strategiile de guvernare deschisă și programele în curs de desfășurare. Planurile de acțiune ar trebui astfel să stabilească angajamentele OGP ale guvernelor, care duc practica guvernului dincolo de linia sa de bază actuală cu privire la respectiva mare provocare. Aceste angajamente pot construi pe eforturi deja existente, pot identifica noi pași pentru completarea reformelor în curs sau pot iniția acțiuni în zone complet noi.

România a dezvoltat al doilea Plan național de acțiune (PNA) al său în perioada septembrie 2013 - august 2014⁵. Planul a fost înaintat în august 2014, iar perioada efectivă de implementare începe oficial la 1 septembrie 2014 și se termină la 30

septembrie 2016. Guvernul a publicat raportul său de autoevaluare în septembrie 2015. Perioada acoperită de acest raport este septembrie 2014 - 30 iunie 2015.

Pentru a îndeplini cerințele OGP, Mecanismul Independent de Raportare (IRM) al OGP a încheiat un parteneriat cu Daniel Sandu, raportor independent, care a efectuat această evaluare a dezvoltării și implementării celui de-al doilea plan de acțiune al României. Scopul IRM este de a informa și sprijini dialogul continuu în jurul elaborării și implementării angajamentelor viitoare, în fiecare țară participantă OGP. Metodele și resursele sunt discutate într-o anexă metodologică a acestui raport.

I.2: Contextul instituțional de bază

Cancelaria Primului Ministru (CPM), prin Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD), este principalul birou responsabil în legătură cu Planul de acțiune OGP al României. DSOD este astfel subordonat ramurii executive a guvernării. DSOD are putere limitată în impunerea modificărilor politicilor altor agenții guvernamentale și se bazează în principal pe cooperarea instituțiilor publice. Acest lucru a dus la adoptarea planului de acțiune mai degrabă printr-un memorandum al guvernului, care este neobligatoriu, decât printr-o hotărâre de guvern.

Cel de-al doilea plan de acțiune al României este în principal direcționat către activitatea instituțiilor centrale. Cu toate acestea, DSOD are un control politic limitat asupra acestor instituții publice și nu le poate obliga să respecte angajamentele și responsabilitățile stipulate în planul de acțiune. Ca o consecință a mandatului limitat al DSOD, o parte din planul de acțiune este orientată către tehnologie, dar există și un număr de angajamente cu privire la transparență și responsabilitate.

În partea a doua a anului 2013, DSOD a dezvoltat o rețea de persoane responsabile cu angajamentele OGP în toate ministerele din cabinet. Această rețea a funcționat bine în timpul implementării celui de-al doilea plan de acțiune, cu toate că alcătuirea ei s-a modificat de mai multe ori, în urma modificărilor de personal din organismele guvernamentale respective.

DSOD este o instituție care nu are buget propriu. Este un departament în cadrul Cancelariei Primului Ministru, o structură fără personalitate juridică, subordonată direct Primului Ministru, finanțată prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. Departamentul are mai puțin de 10 angajați care au responsabilități multiple în afară de aspectele legate de OGP. Instituția are personal insuficient, lucru care este valabil și pentru mai multe departamente sau secții din cadrul ministerelor care sunt însărcinate cu coordonarea și implementarea angajamentelor OGP.

I.3: Notă metodologică

IRM-ul are parteneriate cu raportori naționali independenți și experimentați, pentru elaborarea și diseminarea rapoartelor pentru fiecare guvern ce participă la OGP. În România, IRM l-a avut ca partener pe Daniel Sandu, un raportor independent. Daniel Sandu a trecut în revistă raportul de autoevaluare al guvernului, a adunat păreri din partea societății civile și a intervievat oficiali guvernamentali și alți factori interesați relevanți. Personalul OGP și o echipă de experți au revizuit raportul.

Raportul urmează unei revizuirii anterioare a performanței OGP, "Raportul de progres al României 2012-2014," care a acoperit dezvoltarea primului plan de acțiune, precum și implementarea acestuia din iulie 2012 până în iunie 2013.

Pentru a reuni vocile a mai multor părți interesate, Daniel Sandu a organizat mai multe interviuri și consultări cu societatea civilă în București și Timișoara (pe Skype), care s-au desfășurat după un model de interviu aprofundat. Daniel Sandu a revizuit și două documente cheie întocmite de guvern: un raport cu privire la primul plan de acțiune al României și autoevaluarea publicată de guvern în septembrie 2015. În acest raport se fac numeroase referiri la aceste documente.

---

¹“Open Budgets Transform Lives,” *Open Budget Index* (International Budget Partnership, 2010), <http://bit.ly/1hTd9TQ>.

² <http://legislatie.resurse-pentru-democratie.org/legea/544-2001.php>.

³ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer, “Disclosure by Politicians,” (Tuck School of Business Working Paper 2009-60, 2009), <http://bit.ly/19nDEfK>; Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), “Types of Information Decision Makers Are Required to Formally Disclose, and Level Of Transparency,” in *Government at a Glance 2009*, (OECD, 2009), <http://bit.ly/13vGtqS>; Ricard Messick, “Income and Asset Disclosure by World Bank Client Countries” (Washington, DC: World Bank, 2009), <http://bit.ly/1cIokyf>.

⁴ Economist Intelligence Unit, “Democracy Index 2010: Democracy in Retreat” (London: The Economist, 2010), <http://bit.ly/eLC1rE>.

⁵ <http://ogp.gov.ro/planul-national/>.

II. Elaborarea planului de acțiune

Statele care participă în cadrul OGP trec printr-un proces de consultare stabilit să aibă loc în timpul elaborării planului de acțiune OGP propriu. Conform regulamentului de funcționare al OGP, țările trebuie:

- Să asigure disponibilitatea detaliilor și a calendarului procesului de consultare publică (cel puțin online) anterior consultării.
- Să consulte într-un mod extins comunitatea națională, inclusiv societatea civilă și sectorul privat; să caute să obțină o gamă variată de păreri și să facă un rezumat al consultării publice și al tuturor comentariilor individuale, scrise, transmise și disponibile online.
- Să-și asume activități de conștientizare cu privire la OGP pentru a spori participarea publicului la consultări.
- Să consulte populația cu suficient timp înainte și cu ajutorul diverselor mecanisme — inclusiv online și prin întâlniri personale — pentru a asigura accesul la oportunități al cetățenilor ce vor să se implice.

Cea de-a cincea cerință pentru consultări este discutată în secțiunea “III: Consultări pe perioada implementării”:

- Țările trebuie să identifice un forum pentru a permite consultări regulate cu părțile interesate pe tema implementării OGP — acest lucru se poate face cu ajutorul unei entități existente sau al uneia noi.

Acest aspect este tratat în următoarea secțiune, dar dovezile privind consultarea atât înainte cât și în timpul implementării sunt incluse aici și în Tabelul 1, din motive de conveniență.

Tabelul 1: Procesul de consultare pe tema planului de acțiune

Etapele Planului de acțiune	Cerințele procesului OGP (Secțiunea Articles of Governance)	A îndeplinit guvernul această cerință?
În timpul elaborării	Au fost calendarul și procesul disponibile anterior consultării?	Da
	A fost calendarul disponibil online?	Da
	A fost calendarul disponibil și pe alte canale?	Da
	Furnizați link-uri către calendar.	Prima versiune: http://ogp.gov.ro/noutati/sesiune-de-consultare-publica-asupra-primului-draft-al-noului-plan-national-de-actiune/Final draft: http://ogp.gov.ro/noutati/sesiune-de-consultare-publica-asupra-draftului-final-al-noului-plan-national-de-actiune-iulie-2014-

		iunie-2016/
	A existat o perioadă de notificare în prealabil cu privire la consultare?	Da
	Cu câte zile înainte a fost făcută notificarea?	30
	Notificarea prealabilă a fost adecvată?	Da
	A desfășurat guvernul activități de conștientizare?	Da
	Furnizați orice link-uri către activități de conștientizare.	http://ogp.gov.ro/club-ogp/arhiva/
	S-au ținut consultările online?	Da
	Furnizați orice link-uri către consultările online.	http://ogp.gov.ro/noutati/sesiune-de-consultare-publica-asupra-primului-draft-al-noului-plan-national-de-actiune/ http://ogp.gov.ro/noutati/sesiune-de-consultare-publica-asupra-draftului-final-al-noului-plan-national-de-actiune-iulie-2014-iunie-2016/
	S-au ținut întâlniri față în față?	Da
	A fost furnizat un rezumat al comentariilor?	Da
	Furnizați orice link-uri către rezumatul comentariilor.	http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2014/02/Prima-intalnire-a-Clubului-OGP-13-feb-20141.pdf http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2014/03/rezumat-Club-OGP-27-martie.pdf
	Consultările au fost deschise sau doar pe bază de invitație?	Deschise
	Poziționați consultările în spectrul IAP2 ¹ .	Colaborare
În timpul implementării	A existat un forum regulat pentru consultări pe perioada implementării?	Da
	Consultările au fost deschise sau doar pe bază de invitație?	Deschise

	Poziționați consultările în spectrul IAP2.	Colaborare
--	--	------------

Notificarea prealabilă și creșterea nivelului de conștientizare

Echipa OGP a guvernului României a demonstrat o deschidere deosebit de încurajatoare cu privire la dezvoltarea și implementarea Planului OGP de acțiune pentru 2014-2016.

Echipa de implementare OGP din cadrul DSOD a fost desemnată ca responsabilă pentru aceasta la sfârșitul lui 2012, de aceea are experiența lucrului cu Planul de acțiune anterior. Ei au primit și feedback relevant din partea Unității de Asistență OGP cu privire la modul de încadrare a noului Plan de acțiune și la modul de a îl face pe acesta cât mai deschis pentru public. Conform echipei, primul raport IRM de progres a fost și el consultat pentru a îmbunătăți procesul de elaborare a planului de acțiune.

În august 2013, guvernul român a creat un site web - www.ogp.gov.ro. Site-ul web este ușor de utilizat, informativ și oferă actualizări continue legate de elaborarea și implementarea Planului OGP de acțiune în România. Site-ul web are o secțiune de contact, unde vizitatorii pot trimite comentarii sau întrebări. Organizațiile societății civile interesate de proiect sunt la curent cu existența acestui site și îl vizitează des. Cu toate acestea, este dificil de stabilit dacă cetățenii individuali vizitează site-ul și oferă feedback.

Anterior consultării, guvernul a publicat calendarul pe site-ul ogp.gov.ro. Există o perioadă de notificare prealabilă de 30 de zile. Calendarul a fost prezentat și în timpul primei consultări publice, intitulată "Priorități și propuneri pentru Planul național de acțiune 2014-2016" care a avut loc pe 13 februarie 2014. Detaliile publicării pentru procesul de consultare au fost afișate într-un mod vizibil pe site-ul ogp.gov, trimise prin buletinele de știri ogp.gov, publicate pe pagina de Facebook ogp.gov și comunicate direct organizațiilor societății civile care și-au arătat interesul în Planul național de acțiune anterior.

Niciunul dintre reprezentanții organizațiilor societății civile intervievați de către raportorul IRM nu a simțit că a fost exclus din proces. Nu se poate afirma categoric, dar este posibil ca unele organizații ale societății civile care ar fi putut fi interesate de actualul plan național de acțiune și nu de cel anterior, să fi avut o comunicare mai puțin directă cu DSOD. Chiar și în această situație, orice organizație a societății civile sau persoană ar fi putut găsi un mod de a se implica în proces cu un efort minim.

Pe 27 februarie 2014, guvernul a inițiat apelul online pentru propuneri de proiecte cu privire la al doilea Plan național de acțiune și a anunțat 17 martie 2014, ca dată de începere a consultării publice.

Cât despre activitățile de conștientizare, în perioada ianuarie-martie 2014, reprezentanții Cancelariei Primului Ministru împreună cu Centrul pentru Jurnalism Independent au organizat câteva întâlniri pentru dezbaterile principiilor OGP și a priorităților societății civile pentru următorul Plan de acțiune. Pe data de 22 februarie 2014, guvernul a organizat și un hackathon cu jurnaliști, programatori și activiștii societății civile folosind seturile de date deschise publicate pe site-ul data.gov.ro. Scopul său este de a familiariza publicul și media cu portalul de date și de a colecta feedback cu privire la moduri mai bune de a structura datele publicate acolo. Hackathonul nu a fost menționat în mod expres în Planul de acțiune, dar a folosit date de pe portalul de date deschise creat prin intermediul planului de acțiune OGP.

Conform studiilor desfășurate de raportorul IRM, interesul în OGP vine în principal din partea organizațiilor societății civile și mai puțin din partea grupurilor de afaceri, mediului academic sau a cetățenilor neafiliați.

Profunzimea și dimensiunea consultării

Pentru consultarea pe tema planului de acțiune, guvernul a implementat un mecanism de consultare pentru multiplele părți interesate, denumit Clubul OGP. Clubul OGP a constat în forumuri unde cetățenii, organizațiile societății civile și guvernul au discutat și deliberat pe baza conceptului de guvernare deschisă, precum și pe baza Planului OGP de acțiune al țării. Din februarie 2014, întâlnirile Clubului OGP au avut loc lunar, iar rezultatele tuturor întâlnirilor sunt disponibile online².

Guvernul a invitat toate organizațiile societății civile care au participat la elaborarea Planului de acțiune 2012-2014, dar s-a adresat și altor părți interesate. Zeci de organizații ale societății civile au fost invitate să participe, iar unele dintre acestea s-au înscris ca părți interesate ale planului de acțiune. În timp ce interesul inițial era ridicat, gradul de participare a scăzut în timp. Majoritatea organizațiilor societății civile care s-au implicat în proces s-au reunit sub stindardul Coaliției pentru Date Deschise³, condusă de Fundația pentru o Societate Deschisă. Coaliția a avut 19 membri, variind de la organizații ale societății civile la centre de cercetare și experți independenți. Au mai fost 10 ONG-uri, care nu au luat oficial parte la implementarea primului plan de acțiune, dar care s-au înscris să fie părți interesate oficial pentru cel de-al doilea PNA. Au mai fost și ONG-uri care s-au înscris să fie părți interesate, dar care nu au participat la proces. Unele ambasade străine din România s-au implicat și ele în proces, în principal prin organizarea de întâlniri cu specialiști din domeniul datelor deschise și transparenței din alte țări și au oferit sprijin instituțiilor implementatoare.

Spre deosebire de procesul de elaborare al primului PNA, la consultare au fost invitați și reprezentanți ai sectorului privat, provenind de la firme de IT. Echipa OGP pare să fi deschis canale către unele companii IT mai importante din București (Adobe, Microsoft, IBM), dar feedback-ul a fost destul de limitat și a venit, în principal, ca rezultat al inițiativei directe din partea echipei guvernamentale sau din partea organizațiilor individuale ale societății civile. În afara Bucureștiului, companiile IT mai mari au fost mai puțin active, dar au fost suplinite de companiile IT mai mici sau de către întreprinderile sociale conectate cu TIC, în special din Timișoara și Cluj-Napoca.

Întocmirea celui de-al doilea PNA s-a bazat pe propuneri din partea agențiilor guvernamentale centrale (ministerelor) și din partea societății civile. Prima dezbatere publică a primei versiuni a noului PNA a avut loc pe 27 martie 2014, ca parte a reunirii lunare a Clubului OGP. O notificare cu două săptămâni înainte de dezbateră publică a anunțat organizarea acesteia. Pe 10 aprilie 2014 a avut loc o întâlnire între reprezentanții organizațiilor societății civile și reprezentanții cancelariei, pentru discutarea propunerilor înaintate.

În lunile aprilie și mai, au fost organizate câteva întâlniri ca parte a activității Clubului OGP, în care s-au discutat două noi angajamente cu privire la contractarea deschisă și accesul deschis. Consultarea publică pe tema versiunii finale a PNA-ului a avut loc între 7 și 31 mai 2014. Conform organizațiilor societății civile, deciziile luate în cadrul Clubului, au influențat forma finală a Planului de acțiune.

Feedback-ul primit din partea organizațiilor societății civile și cetățenilor interesați indică deschiderea echipei guvernamentale față de sugestiile și observațiile părților interesate.

La acest proces au participat multe organizații ale societății civile, cu toate că nu toate au fost în mod egal interesate sau bine informate cu privire la OGP și obiectivele sale. Totuși, acestea au furnizat o varietate de opinii, lucru apreciat de toți participanții. În acest scop, este important să se facă distincție între societatea civilă care a fost organizată sub umbrela Coaliției pentru Date Deschise, care a fost bine motivată și cunoștea procesul, și restul societății civile implicate, a cărei contribuție a fost mai variată și în funcție de context.

Procesul general de elaborare a constatat în compilarea de către DSOD a unei liste de potențiale angajamente din partea ministerelor și agențiilor guvernamentale și adăugarea unor alte angajamente din planul de acțiune anterior și a unor sugestii din raportul IRM de progres anterior. Lista angajamentelor a fost supusă dezbaterilor publice și organizațiile societății civile au fost în general mulțumite de conținutul acesteia și au oferit sugestii suplimentare cu privire la repererele intermediare, pentru a le face mai operaționale și mai precise.

Cel puțin jumătate din întâlnirile Clubului OGP au implicat un vorbitor din ramura executivă a guvernului, caruia i s-a cerut să vorbească despre ce s-ar putea face în domeniul lor și ce organizație a societății civile i-ar putea ajuta. Interacțiunea a fost considerată în general fructuoasă și a ajutat și unele instituții publice să dezvolte o relație mai apropiată cu organizațiile societății civile interesate în domeniul lor de activitate.

Percepția generală a organizațiilor societății civile implicate a fost aceea că echipa OGP a guvernului a venit cu o idee a ceea ce se poate face și apoi a încercat să-și adapteze obiectivele la ceea ce participanții au considerat că este necesar și util. Consensul general a fost că planul de acțiune final ar trebui mai degrabă să poată fi atins, decât să fie foarte ambițios. Lista finală a angajamentelor a fost aprobată în unanimitate, dar raportorul IRM i s-a spus că DSOD nu va putea impune modificări stricte sau substanțiale ministerelor sau agențiilor guvernamentale, fără aprobarea acestora. În timp ce societatea civilă ar fi putut avea obiective mai ambițioase, reprezentanții acesteia au fost de acord că acestea nu ar fi putut fi atinse în acest moment.

Părțile interesate cel mai activ implicate în consultarea publică au fost organizațiile societății civile. Ele au folosit OGP-ul ca un canal de promovare și i-au spus raportorului că sunt satisfăcute de abordarea și deschiderea guvernului. Cu toate acestea, este dificil de evaluat gradul de interacțiune a guvernului cu cetățeanul obișnuit interesat de subiect. Mecanismele de consultare implementate de către echipa OGP par să fie în principal direcționate către organizațiile societății civile și nu sunt neapărat croite pentru ca cetățenii să ofere feedback și să ia parte la proces. Mecanismele nu sunt cunoscute bine în afara micului cerc al organizațiilor societății civile implicate direct în OGP.

---

1 "IAP2 Spectrum of Political Participation", *International Association for Public Participation*, <http://bit.ly/1kMmlYC>

2 <http://ogp.gov.ro/club-ogp/arhiva/>.

3 "Memorandum of Understanding for Open Data Coalition," <http://www.fundatia.ro/coali%C8%9Bia-pentru-date-deschise>.

III. Implementarea planului de acțiune

Clubul OGP este principalul forum utilizat pentru a le permite multiplelor părți interesate să se consulte și să discute cu privire la implementarea OGP. Într-o măsură similară, consultările care nu au implicat neapărat mai mulți actori au fost și ele desfășurate în timpul altor tipuri de evenimente organizate de ambasadele străine la București, unde DSOD/CPM a fost invitat, împreună cu societatea civilă. În mod similar, atât oficialii guvernului cât și societatea civilă au spus raportorului IRM că relația personală dezvoltată cu oamenii de la CPM/DSOD le-a permis să-i apeleze prin email sau telefon pentru nevoi specifice.

Consultarea regulată a diferitelor părți interesate

Clubul OGP este un forum cu prezență în persoană care s-a întâlnit o dată pe lună începând cu februarie 2014. Anterior, forumul de consultare se întâlnea mai sporadic și ad-hoc.

Clubul este deschis oricăror persoane interesate și este promovat pe site-ul web al OGP-ului românesc, cu toate că informațiile pentru înregistrarea reală sunt mai dificil de găsit. Clubul are o bază de membri activi și stabili, care adună între 14 și 40 de participanți la fiecare întâlnire. Printre participanți se numără, de obicei, reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, ai societății civile și ai sectorului privat, dar fișele de prezență de la întâlnirile anterioare arată că la discuții au participat și persoane fără vreo afiliere.

Raportorul IRM a participat la câteva întâlniri ale Clubului OGP între august 2014 și septembrie 2015, care au avut cel puțin 15-20 de participanți. Majoritatea participanților vin din societatea civilă și activiști, dar există și o prezență puternică a angajaților guvernamentali care sunt prezenți în mod regulat. Reprezentanții sectorului privat sunt în număr mai mic.

Fiecare întâlnire a Clubului găzduiește o prezentare susținută fie de un reprezentant al organizațiilor societății civile, fie de un oficial guvernamental sau de către un reprezentant al sectorului privat. Întâlnirile au avut loc la București, capitala țării, dar a existat și participare pe Skype a unor reprezentanți provenind din alte orașe. Oficialii guvernamentali din afara Bucureștiului s-au alăturat întâlnirilor în persoană, ocazional, în timp ce organizațiile societății civile din alte orașe au alternat între prezența fizică și participarea virtuală la întâlnirile Clubului. Toate întâlnirile începând cu februarie au avut procese verbale ale dezbaterilor publicate pe site-ul web OGP, guvernamental, împreună cu prezentările PowerPoint ținute de vorbitori.

Raportul de autoevaluare al guvernului a fost publicat în septembrie, după o perioadă¹ corespunzătoare de consultări de două săptămâni, care a fost anunțată în mod corespunzător cu o săptămână înainte de începere.

---

¹ <http://ogp.gov.ro/consultare-publica/consultare-publica-asupra-raportului-de-autoevaluare-ogp/>.

IV. Analiza conținutului Planului de acțiune

Tuturor guvernelor care participă la OGP li se cere să elaboreze planuri de acțiune OGP care dezvoltă angajamente concrete pe o perioadă inițială de doi ani. Guvernele încep planurile OGP de acțiune prin împărțirea eforturilor deja întreprinse cu privire la guvernarea deschisă, inclusiv legat de strategiile specifice și programele în curs de desfășurare. Planurile de acțiune stabilesc apoi angajamentele OGP ale guvernelor, care duc practica dincolo de linia sa de bază actuală. Aceste angajamente pot construi pe eforturi deja existente, pot identifica noi pași pentru completarea reformelor în curs sau pot iniția acțiuni în zone complet noi.

Angajamentele ar trebui să fie ajustate în funcție de circumstanțele unice și interesele politice ale fiecărei țări. Angajamentele OGP ar trebui să fie și relevante pentru valorile OGP menționate în regulamentul de funcționare al OGP și în Declarația pentru o guvernare deschisă, semnată de toate țările participante la OGP. IRM-ul se ghidează după următoarele aspecte pentru a evalua relevanța pentru valorile principale ale guvernării deschise:

Acces la informații

Angajamentele privind accesul la informații:

Se aplică și informațiilor deținute de guvern, nu numai informațiilor despre activitățile guvernamentale. Drept exemplu, dezvoltarea informațiilor deținute de guvern despre poluare ar fi în mod clar relevantă, cu toate că informațiile nu se referă la „activitatea guvernului” în sine.

Nu se limitează la date, ci se aplică tuturor informațiilor. Spre exemplu, dezvoltarea contractelor mari de infrastructură individuale și dezvoltarea datelor cu privire la un set mare de contracte de construcție;

- Poate include dezvoltarea de informații în date deschise și sistemele care susțin dezvoltarea publică a datelor;
- Poate acoperi atât dezvoltările de informații proactive, cât și/sau pe cele reactive;
- Poate acoperi o mai mare disponibilitate a datelor și/sau îmbunătățirea tehnologică a citirii automate a informației;
- Se poate aplica mecanismelor pentru a consolida dreptul la informare (cum ar fi biroul avocatului poporului sau tribunalele informatice);
- Trebuie să asigure accesul deschis la informații (nu ar trebui să fie privilegiat sau intern doar pentru guvern);
- Ar trebui să promoveze transparența procesului decizional guvernamental și a desfășurării funcțiilor de bază;
- Poate căuta să scadă costul obținerii informațiilor;
- Ar trebui să se străduiască să obțină 5 stele pentru designul datelor deschise (<http://5stardata.info/>).

Participare civică

Angajamentele din jurul participării civice se pot aplica participării publice oficiale sau la o participare civică mai generală. Acestea ar trebui, în general, să caute să “consulte,” “implice,” “colaboreze,” sau “responsabilizeze,” așa cum explică Spectrul pentru participare publică al Asociației Internaționale pentru Participare Publică (<http://bit.ly/1kMmIYC>).

Angajamente ce se adresează participării civice:

- Procesul decizional trebuie să fie deschis pentru tot publicul interesat; astfel de forumuri sunt de obicei “de sus în jos” prin faptul că sunt create de guvern (sau de actori împuterniciți de guvern) pentru informare cu privire la deciziile care se iau în ciclul de elaborare a politicilor;
- Poate include elemente de acces la informații pentru a asigura o contribuție utilă a publicului care este interesat de decizii;
- Include adesea dreptul de a-ți fi auzită vocea, dar nu include neapărat dreptul de a participa în mod formal la procesul decizional.

Alternativ, angajamentele se pot adresa unui mediu mai general care permite participarea în spațiul civic. Exemplele includ, dar nu se limitează la:

- Reforme ce sporesc libertatea de reuniune, de expresie, de asociere, libertatea presei sau dreptul la petiționare;
- Reformele asocierii, inclusiv legile privind sindicatele și ONG-urile;
- Reforme ce îmbunătățesc transparența și desfășurarea proceselor democratice oficiale cum ar fi alegerile, propunerile și petițiile cetățenilor
- Următoarele angajamente sunt exemple de angajamente care **nu** sunt marcate ca fiind la fel de relevante pentru expresia mai generală de participare publică:
- Angajamentele care presupun că participarea va crește datorită publicării informațiilor fără să specifice mecanismul unei astfel de participări (cu toate că un astfel de angajament ar fi marcat ca „acces la informații”);
- Angajamentele privind descentralizarea care nu specifică mecanismele pentru creșterea participării publice;
- Angajamentele care definesc participarea drept cooperare între agenții, fără un mecanism pentru participare publică;
- Angajamentele care pot fi marcate ca având „o relevanță neclară” includ și acele mecanisme unde participarea este limitată la organizațiile selectate de guvern.

Responsabilitate

Angajamentele pentru îmbunătățirea responsabilității pot include:

- Reguli, reglementări și mecanisme care le cer actorilor guvernamentali să-și justifice acțiunile, să acționeze în urma criticilor sau cerințelor care li se adresează, și acceptarea responsabilități în caz de eșec, cu privire la legi și angajamente.

În acord cu obiectivul principal al „Guvernării deschise”, pentru a fi considerate „clar relevante”, astfel de angajamente trebuie să includă un element de orientare către public, adică acestea nu trebuie să fie sisteme de responsabilitate pur interne. În timp ce astfel de angajamente pot fi laudabile și pot răspunde unei mari provocări OGP, după cum s-a spus, ele nu trec testul „relevanței clare” din cauza lipsei lor de deschidere. Atunci când astfel de mecanisme orientate spre interior sunt un element cheie al strategiei guvernamentale, se recomandă ca guvernele să includă un element de orientare către public, cum ar fi:

- Dezvăluirea metadatelor care nu sunt sensibile cu privire la activitățile instituționale (urmând principiile dezvăluirii maxime);
- Auditurile privind eficacitatea instituțională efectuate de cetățeni;
- Apelurile în instanțe de judecată inițiate de cetățeni în cazurile de neexecutare sau abuz.

Angajamentele puternice din jurul responsabilității atribuie drepturi, îndatoriri sau consecințe pentru acțiunile oficialilor sau instituțiilor. Angajamentele privind

responsabilitatea formală includ mijloace de exprimare formală a doleanțelor sau raportării neregulilor și obținerea remedierii. Exemplele de angajamente puternice includ:

- Îmbunătățirea sau stabilirea procesului de apel pentru refuzarea accesului la informații;
- Îmbunătățirea accesului la justiție făcând mecanismele de justiție mai ieftine, mai rapide și mai ușor de utilizat;
- Îmbunătățirea scrutinului public al mecanismelor de justiție;
- Crearea sistemelor de urmărire publică pentru procesele de contestații publice (cum ar fi softuri de urmărire a cazurilor pentru poliție și hotline-uri anticorupție).

Un angajament care pretinde că îmbunătățește responsabilitatea, dar presupune simpla furnizare a informației sau datelor fără a explica ce mecanism sau intervenție va traduce respectiva informație în consecințe sau schimbări, **nu** se califică drept un angajament pentru responsabilitate. Vizitați <http://bit.ly/1oWPXdl> pentru mai multe informații.

Tehnologie și inovare pentru deschidere și responsabilitate

OGP urmărește să extindă utilizarea tehnologiei și inovării pentru a permite implicarea publică în guvernare. Mai specific, angajamentele care folosesc tehnologia și inovarea ar trebui să crească deschiderea și responsabilitatea prin:

- Promovarea tehnologiilor noi care oferă oportunități pentru împărtășirea informațiilor, participare publică și colaborare.
- Publicarea mai multor informații în moduri care le permit oamenilor atât să înțeleagă ce fac guvernele lor, cât și să influențeze deciziile.
- Eforturi pentru a reduce costurile de utilizare a acestor tehnologii.
- În plus, angajamentele care vor fi marcate ca tehnologie și inovare:
- Se pot angaja la un proces de implicare a societății civile și a comunității de afaceri pentru a identifica practicile eficiente și abordările inovatoare pentru a profita de noile tehnologii pentru a le acorda putere oamenilor și pentru a promova transparența în guvern;
- Se pot angaja la sprijinirea abilității guvernelor și cetățenilor de a utiliza tehnologia în scopul deschiderii și responsabilității;
- Pot sprijini utilizarea tehnologiei de către angajații guvernului și cetățeni.

Nu toate reformele de guvernare electronică îmbunătățesc deschiderea guvernării. Atunci când este luat un angajament de guvernare electronică, acesta trebuie să articuleze modul în care crește măcar una dintre următoarele: accesul la informații, participarea publică sau reponsabilitatea.

Recunoscând că atingerea angajamentelor privind guvernarea deschisă implică adesea un proces cu mai multe niveluri, guvernul ar trebui să desemneze perioade de timp și repere angajamentelor sale care să indice ce urmează a fi îndeplinit în fiecare an, atunci când este posibil. Acest raport detaliază fiecare dintre angajamentele țării incluse în planul său de acțiune și le analizează din punctul de vedere al primului an al implementării lor.

Toți indicatorii și metoda utilizată în raportul IRM se pot găsi în Manualul de proceduri IRM, disponibil la (<http://www.opengovpartnership.org/about/about-irm>). O măsură merită o explicație mai detaliată, datorită interesului arătat de cititori și utilității încurajării unei curse spre vârf între țările participante la OGP: “angajamentul cu stea”. Angajamentele cu stea sunt considerate angajamente OGP exemplare. Pentru a primi o stea, un angajament trebuie să îndeplinească câteva criterii:

1. Trebuie să fie îndeajuns de specific pentru ca să se poată aprecia posibilul său impact. Angajamentele cu stea au o specificitate „medie” sau „mare”.
2. Limbajul angajamentelor trebuie să facă să fie clară relevanța sa pentru guvernarea deschisă. Mai exact, trebuie să se refere la cel puțin una dintre valorile OGP de acces la informații, participare publică sau responsabilitate.
3. Angajamentul ar trebui să aibă un potențial impact „moderat” sau „transformator” dacă este complet implementat.
4. În final, angajamentul trebuie să aibă un progres semnificativ pe perioada implementării planului de acțiune, primind o clasificare de implementare „substanțială” sau „finalizată”.

Pe baza acestor criterii, planul de acțiune al României a conținut un angajament cu stea.

Trebuie avut în vedere că IRM a actualizat criteriile pentru stele la începutul lui 2015 pentru a ridica ștacheta pentru angajamentele OGP model. În baza criteriilor vechi, un angajament primea o stea dacă era măsurabil, în mod evident relevant pentru valorile OGP, avea un potențial impact transformator și era implementat substanțial sau complet.

Pe baza acestor criterii vechi, planul de acțiune al României ar fi conținut trei angajamente cu stea.

- Angajamentul 4: Reutilizarea datelor din sectorul public
- Angajamentul 5: Datele deschise în sistemul de sănătate
- Angajamentul 9: Calitatea și cantitatea datelor deschise

În final, graficele din această secțiune prezintă un extras al bogăției de date pe care IRM le colectează în timpul procesului său de raportare cu privire la progres. Pentru întregul set de date pentru România, consultați OGP Explorer la www.opengovpartnership.org/explorer.

O privire de ansamblu asupra angajamentelor

La elaborarea Planului național de acțiune 2014-2016, guvernul român a declarat că dorește să valorifice lecțiile învățate din implementarea primului PNA și să ia în considerare recomandările din raportul IRM anterior, precum și prioritățile convenite atât de reprezentanții guvernului, cât și de societatea civilă. Astfel, pe durata consultărilor s-a convenit să se includă în noul PNA unele dintre angajamentele nefinalizate prin planul anterior de acțiune și să se renunțe la altele. Actualul PNA include unele angajamente revizuite din planul anterior, precum și măsuri noi.

Planul național de acțiune 2014-2016 al României conține 11 angajamente, structurate pe patru teme majore: 1) Creșterea transparenței și eficienței administrației; 2) Creșterea calității și cantității setului de date deschise publicat de instituțiile publice; 3) Formarea resursei umane în domeniul datelor deschise; 4) Diseminarea informațiilor cu privire la principiile OGP și promovarea conceptului de date deschise.

1. Dezvăluirea documentelor de interes public

Publicarea informațiilor de interes public pe un portal guvernamental unic: Transparenta.Gov.Ro

1. **Procedurile pentru încărcarea** informațiilor de interes public pe portal, inclusiv a datelor deschise, vor fi elaborate (septembrie 2014)
2. **Lansarea oficială a portalului**, prezentând publicului intenția sa, funcțiile și viitori pași planificați pentru creșterea cantității de informații publicate. (octombrie 2014)
3. Fiecare minister și agențiile subordonate vor **publica informațiile** care sunt supuse dezvăluirii obligatorii conform legii nr. 544/2001 cu privire la actualizările regulate ale portalului unic transparenta.gov.ro
4. **Actualizarea listei** conținând informațiile publice care se supun dezvăluirii obligatorii în urma consultărilor cu instituțiile publice, societatea civilă și sectorul privat și analiza hotărârilor judecătorești. (Septembrie 2015)
5. **Modificarea legii nr. 544/2001** pentru a include lista nouă a informațiilor publice care a rezultat în urma consultărilor și actualizarea ulterioare a portalului. (Iunie 2016)

Instituții responsabile: Cancelaria Primului Ministru

Instituții de sprijin: Toate ministerele guvernamentale, Coaliția Română pentru Date Deschise

Data de începere: septembrie 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓		✓	✓		✓			✓			✓		
1. Stabilirea procedurilor de încărcare			✓		✓					✓			✓			
2. Lansarea portalului				✓	✓			✓			✓		✓			
3. Publicarea informației				✓	✓					✓		✓				
4. Actualizarea listei de informații publice			✓		✓					✓			✓			

5. Modificarea legii transparenței				✓	✓	✓						✓		✓			
------------------------------------	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	---	--	---	--	--	--

Ce s-a întâmplat?

Angajamentul urmărește să clarifice procedura pentru identificarea informațiilor supuse dezvăluirii publice și să publice datele de la instituțiile guvernamentale pe un portal centralizat – www.transparenta.gov.ro.

Cu toate că majoritatea informațiilor supuse dezvăluirii obligatorii pot fi accesate cu ușurință pe site-urile instituțiilor publice, la paisprezece ani de la aprobarea legii, există neajunsuri majore atunci când vine vorba de accesul public la informații. Lista documentelor de interes public nu este definită suficient în lege, iar majoritatea instituțiilor publice nu au o procedură internă clară pentru a identifica ce informații se califică pentru dezvăluire. Diferitele abordări ale ministerelor cu privire la dezvăluirea documentelor publice duc la prezentarea de informații diferite în formaturi incompatibile, care nu pot fi exportate ușor către portalul centralizat. În plus, ministerele nu văd acest lucru ca responsabilitatea lor de a publica date pe portalul centralizat, din moment ce deja le-au publicat pe propriile site-uri web.

Implementarea primelor etape pentru a **stabili proceduri pentru încărcarea informațiilor de interes public**, care a fost programată să fie finalizată în septembrie 2014, rămâne limitată un an mai târziu. În timp ce cel puțin jumătate din ministere au întocmit proceduri, doar puține dintre ele sunt disponibile public¹.

A doua etapă, **lansarea oficială a portalului**, care ar centraliza informații de pe site-urile ministerelor individuale, întârzie din cauza confuziei legat de ce instituție ar trebui să fie responsabilă de întreținerea sa operațională. Conform oficialilor Cancelariei Primului Ministru, lansarea portalului este preconizată pentru toamna anului 2015.

A treia etapă, în care fiecare minister **trebuie să publice informații pe portalul unic**, nu a început încă din cauza întârzierii lansării portalului. Se așteaptă ca această etapă să fie finalizată repede odată ce portalul devine funcțional.

A patra etapă, aceea de **actualizare a listei informațiilor publice** supuse dezvăluirii obligatorii, are o rată de finalizare limitată. Organizațiile societății civile au fost însărcinate cu actualizarea listei informațiilor de interes public, dar progresul este mic. Pare să existe o confuzie cu privire la ce au considerat instanțele de judecată românești a fi documente de interes public. Odată ce instituțiile publice adoptă procedurile lor interne (etapa 1), acest lucru va îmbogăți procesul de discuții dintre societatea civilă și guvern cu privire la ce documente sunt considerate a se supune dezvăluirii publice

Implementarea etapei a cincea nu a început, din moment ce orice modificare a legii se va baza pe rezultatele celei de-a patra etape.

A contat?

Angajamentul provine din Planul național de acțiune 2012-2014 privind publicarea documentelor de interes public și ar trebui să aibă un impact major dacă este complet implementat. Societatea civilă a demonstrat un mare interes în acest angajament, pentru că

dezvoltarea de către ministere a unor proceduri interne clare ar îmbunătăți transparența guvernării în România.

Ministerele publică informațiile pe propriile site-uri, dar scopul angajamentului este publicarea tuturor angajamentelor pe o singură platformă centralizată. Îndeplinirea acestui angajament ar putea simplifica accesul la informații prin asigurarea disponibilității tuturor documentelor guvernamentale pe un portal unic. În plus, ministerele ar putea deveni mai responsabile prin publicarea acestor informații în mod regulat pe portal.

Totuși, trebuie depășite anumite dificultăți. Una dintre probleme este că unele ministere nu au o anumită persoană sau unitate responsabilă de dezvăluirea informațiilor, așa cum cere legea. Abordările diferite ale ministerelor cu privire la dezvăluirea informațiilor duc la o prezentare a informațiilor în formaturi incompatibile, făcând astfel dificilă exportarea datelor către portalul centralizat. În timp ce planul OGP de acțiune declară că este responsabilitatea fiecărei instituții să publice informațiile pe portalul unic, majoritatea ministerelor nu văd încă publicarea de două ori a acestor date, pe site-ul lor și pe alte portaluri, ca fiind responsabilitatea lor. În acest scop, guvernul s-a angajat să creeze un widget care ar putea să oglindească informațiile deja publicate pe site-urile ministerelor pe portalul transparenta.gov.ro. Acest lucru ar ușura volumul de muncă al ministerelor și ar accelera procesul dezvăluirii. Pe de altă parte, un asemenea widget ar putea ajuta ministerele să publice informațiile într-un format standardizat, astfel încât centralizarea informațiilor pe portalul unic să poată fi funcțională și ușor de descifrat.

Ideea de a avea proceduri clare pentru dezvăluirea datelor publice este acceptată de o mare parte din actori, cu toate că există rezistență din partea ministerelor din motivele menționate anterior. Societatea civilă prioritizează în principal ultima etapă a angajamentului, concentrându-se pe consultările publice pentru modificarea legii 544/2001 privind transparența guvernamentală. Câțiva membri ai societății civile argumentează că legea este învechită și nu îmbrățișează toate oportunitățile noi pentru transparență, date de inovația tehnică. Dezbaterea se referă în principal la un drept specific la deschiderea datelor pe o platformă digitală, spre deosebire de un drept generic la date (care ar putea fi date închise sau date care ar fi oferite doar în persoană) și este văzută ca o chestiune de interpretare. Unele organizații ale societății civile cred că sunt necesare prevederi legale stipulate expres, în timp ce altele cred că un drept generic la date este suficient și că menționări mai precise cu privire la modul în care datele ar trebui prezentate pot fi urmărite prin negocieri sau dispute strategice.

Dacă trebuie urmărită o nouă legislație, aceasta va trebui să acopere și să actualizeze legile privind transparența datelor și deschiderea guvernamentală (legea 544/2001, legea 52/2003 și legea 109/2007) într-o singură legislație cuprinzătoare care nu ar contrazice legislația existentă.

Ce urmează?

- Pentru a accelera finalizarea primei etape privind identificarea procedurilor de dezvăluire a informațiilor, unii oficiali guvernamentali au sugerat încurajarea ministerelor de către Cancelaria Primului Ministru să formeze echipe interdepartamentale care să se ocupe de documentele de interes public și de implementarea procedurilor legale respective în cadrul ministerelor. Se recomandă formarea acestor echipe conform procedurilor interne formale.
- Părțile interesate consideră că ar fi benefic dacă Departamentul de Servicii Online și Design (DSOD) de pe lângă Cancelaria Primului Ministru, împreună cu societatea civilă și sectorul privat (ca principali actori ce folosesc aceste informații) ar putea

oferi instruire pentru aceste echipe, pentru a se asigura că informațiile sunt dezvăluite într-un format standardizat, justificabil centralizării pe un singur portal;

- Toți actorii implicați sunt de acord că un widget pentru transferul informațiilor și seturilor de date între site-urile ministerelor și portalul centralizat este o necesitate urgentă. În plus, părțile interesate subliniază importanța sincronizării datelor de pe site-urile ministerelor cu cele de pe portal.

Surse

- Raport de monitorizare al legii 544/2001, Secretariatul General al Guvernului, 2010 - http://coalitia52.ro/sites/default/files/files/file-list/raportul_din_2010_al_secretariatului_general_al_guvernului_de_monitorizare_a_l_legii_544_2001_si_legii_152_2003.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia;>
- Raport de monitorizare OGP 2012, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/raportul-ogp-2012;>
- Interveniunile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

¹ Consultați articolul 42, paragraful 4 al Manualului de Ordine Interioară al Ministerului Muncii, <http://bit.ly/1R6HTUY>

2. Inventarierea seturilor de date ale instituțiilor publice

Inventarierea seturilor de date produse de ministere și agențiile subordonate

1. **Dezvoltarea Ghidului de publicare a datelor deschise**
2. *Ministerele și agențiile subordonate lor vor trebui să **elaboreze și să aplice procedurile interne** necesare pentru: a) identificarea tuturor seturilor de date pe care le generează care ar putea fi publicate într-un format deschis; b) evaluarea și actualizarea regulată a seturilor de date.*
3. *Ministerele vor **crea inventare ale seturilor de date** care pot fi publicate într-un format deschis. Aceste liste includ seturile de date generate la nivel central (ministere) și datele generate de agențiile subordonate.*
4. *Inventarele vor fi reunite într-o **singură bază de date** de către Cancelaria Primului Ministru și vor include numele setului de date, agenția care se ocupă de el, formatul disponibil, data propusă pentru publicare și frecvența de actualizare propusă. Inventarul centralizat va fi publicat online pe ogp.gov.ro and, pe baza cererilor și feedback-ului primit de la public, printr-un formular online, și ar trebui să faciliteze prioritizarea publicării anumitor seturi de date.*

Instituția responsabilă: Toate cele 17 instituții responsabile independent pentru implementarea angajamentului în propria jurisdicție.

Instituții de sprijin: Cancelaria Primului Ministru, Coaliția Română pentru Date Deschise

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu finalizare de			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total				✓	✓			✓			✓			✓		
1. Dezvoltarea liniilor directoare pentru date deschise				✓	✓						✓					✓
2. Stabilirea și aplicarea proceselor interne				✓	✓						✓			✓		
3. Inventarierea seturilor de date într-un format deschis				✓	✓			✓			✓			✓		
4. Strângerea inventarelor într-o singură bază de date				✓	✓			✓			✓		✓			

Data de începere: Septembrie 2014

Data finalizării: Decembrie 2015

Ce s-a întâmplat?

Principalul obiectiv al acestui angajament este să deschidă datele publice dezvoltate și utilizate de ministerele guvernului român. Obiectivul final al angajamentului este să încurajeze o elaborare a politicilor publice pe baza datelor în România, prin facilitarea accesului părților interesate la seturile de date care probabil vor avea cel mai mare impact economic și social.

Adesea, instituțiile guvernamentale nu sunt pe deplin conștiente de ce fel de seturi de date sunt dezvoltate în propriile lor instituții și de către agențiile subordonate. Cunoștințele interministeriale despre seturile de date disponibile sunt și mai neclare. Adesea, societatea civilă nu poate accesa anumite seturi de date sau informații, pentru că este dificil să localizeze instituția care posedă aceste date, limitând astfel abilitatea publicului de a obține informații folosind legea transparenței.

Acest angajament este o reportare a angajamentului similar din planul de acțiune anterior, pentru că implementarea celui din urmă nu a fost finalizată. Angajamentul anterior acoperea doar Ministerul Justiției, care avea un inventar cu peste 1000 de categorii de publicări de informații care ar putea fi considerate foarte valoroase din perspectiva unui ONG (după cum se poate vedea din Raportul IRM de progres anterior, la A.1.c).

În prezent, prima etapă, care presupunea **dezvoltarea ghidului de publicare a datelor deschise**, este singura finalizată¹, conform oficialilor guvernamentali și societății civile. Ghidul a fost dezvoltat și supus comentariului public în martie 2015. Conform oficialilor Departamentului de Servicii Online și Design (DSOD), din cauza întârzierii primei etape, etapele următoare au fost amânate cu șase luni.

A doua etapă, **elaborarea și implementarea proceselor interne**, se referă la elaborarea procedurilor necesare pentru identificarea seturilor de date generate și actualizarea lor regulată în format digital. Progresul în această etapă a fost inegal. Unele ministere se află în etapa finală de elaborare a acestor proceduri, în timp ce alte ministere nu au început să le elaboreze. Per total, oficialii guvernamentali raportează că începând cu august 2015, patru ministere și-au finalizat procedurile interne, unsprezece ministere sunt în curs de a le finaliza și alte două ministere încă nu au început procesul. Procedurile interne nu sunt disponibile publicului, așa că raportorul IRM nu poate oferi date obiective cu privire la stadiul lor. Cu toate acestea, CPM-ul a cooperat cu instituții care nu au fost incluse inițial în acest angajament pentru a începe publicarea anumitor seturi de date. Un exemplu pozitiv în acest sens este Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), care a cooperat cu DSOD și societatea civilă pentru a publica recent unele dintre datele sale².

A treia etapă presupune **crearea reală a seturilor de date** care ar trebui publicate într-un format deschis. Progresul în această etapă este limitat. În general, ministerele sunt mai avansate la acest angajament decât agențiile subordonate lor. În august 2015, 15 ministere începuseră crearea inventarelor, în timp ce alte două încă nu. Câțiva membri ai societății civile au indicat faptul că majoritatea ministerelor deja au inventare de seturi de date, care sunt cunoscute ca *nomenclatoare* arhivistice. Acestea conțin toate seturile de date de care se ocupă ministerele respective, cum ar fi drumurile naționale, clasificarea siturilor pentru managementul deșeurilor. Aceste seturi de date sunt generate de diferite entități, fie ele ministere, agenții subordonate sau entități private lucrând pentru guvern. Publicarea nomenclatoarelor face parte din pledoaria continuă a societății civile românești, dar există un progres foarte mic.

A patra etapă, **de strângere a inventarelor într-o singură bază de date (ogp.gov.ro)**, nu a început din cauza lipsei de progres înregistrată pentru etapele anterioare. Această etapă finală se aștepta să fie finalizată până la sfârșitul lui 2015. Raportul de autoevaluare al DSOD declară că ministerele vor începe să trimită inventarele lor către DSOD până la finele lui septembrie 2015.

Una dintre principalele probleme cu care se confruntă ministerele implementatoare este lipsa resursei umane corespunzătoare responsabilă cu îndeplinirea acestor angajamente. Majoritatea persoanelor ce trebuie să îndeplinească aceste sarcini nu sunt specializate sau nu au o siguranță a locului de muncă din cauza modificărilor repetate de personal din aceste poziții guvernamentale.

A contat?

Angajamentul prezintă un potențial ridicat pentru că ar putea informa procesul de elaborare a politicilor publice. Un inventar de seturi de date ar ajuta societatea civilă și pe cei care elaborează politicile în formularea unor propuneri bazate mai mult pe dovezi.

Conform multiplelor păreri ale reprezentanților organizațiilor societății civile intervievați pentru acest raport, lipsa de acces la datele relevante, generate de guvern cu privire la aspectele economice și sociale importante, limitează calitatea contribuției societății civile la procesul legislativ. În al doilea rând, o privire mai clară asupra seturilor de date disponibile ar putea încuraja ministerele să ceară anumite informații de la alte instituții publice și să dezvolte o strategie de politici publice bazate pe dovezi. În al treilea rând, un inventar cuprinzător i-ar putea ajuta pe actori să înțeleagă mai bine dacă se mai colectează sau se dezvoltă date identice de alte instituții, în același scop. Pe termen mediu și lung, această înțelegere ar putea ajuta instituțiile să clarifice dublarea sarcinilor și să dezvolte o responsabilizare pentru anumite seturi de date.

Un alt aspect identificat de societatea civilă și de angajații ministerelor în implementarea acestui angajament privește instruirea corespunzătoare și responsabilitățile concurente ale personalului însărcinat cu pregătirea și dezvoltarea seturilor de date.

Ce urmează?

- Raportorul IRM recomandă o instruire mai aprofundată a personalului responsabil din cadrul ministerelor cu privire la liniile directoare pentru date deschise și transparență.
- Pentru a profita de inventarele de seturi de date existente, cunoscute și ca nomenclatoare, societatea civilă sugerează ca elaborarea nomenclatoarelor arhiviste să se facă prin decret guvernamental sau printr-un ordin ministerial care să mandateze dezvoltarea lor de către agențiile publice competente.
- Așa cum este menționat în raportul anterior de progres, autoritățile publice trebuie să publice seturile lor de date pe data.gov.ro înainte de a emite propuneri legislative sau de reglementare către guvern și să furnizeze un link direct către seturile de date la care se face referire pentru evaluarea impactului sau pentru analiza cost-beneficiu. Raportorul IRM recomandă ca aceste cerințe să fie adăugate atât în Ghidul de publicare a datelor deschise, cât și în procedurile interne pentru viitor.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia;>
- Interviurile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

¹ <http://bit.ly/1KsEo9K>

² Anunțul de pe site-ul web OGP Romania, ianuarie 2016 - <http://ogp.gov.ro/date-deschise/seturi-de-date-publicate-de-consiliul-superior-al-magistraturii/>

3: Acces online gratuit la legislația națională

Furnizarea accesului online gratuit la legislația națională

1. Ministerul va **dezvolta o aplicație electronică** pentru a asigura accesul liber al cetățenilor și al altor entități la baza de date națională legislativă
2. **Testarea** aplicației electronice dezvoltate
3. Aplicația electronică legislativă va fi **interconectată** cu portalul legislativ european N-lex

Instituția responsabilă: Ministerul de Justiție, Departamentul IT

Instituții de sprijin: niciuna specificată

Data de începere: Aprilie 2014

Data finalizării: Iunie 2015

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total				✓	✓			✓				✓				✓
1. Dezvoltarea aplicației electronice				✓	✓			✓				✓				✓
2. Testarea aplicației				✓	✓			✓	✓							✓
3. Conectarea la portalul european				✓	✓			✓				✓				✓

Ce s-a întâmplat?

Acest angajament are scopul de a le asigura cetățenilor accesul liber la legislația națională, pentru prima oară. Ministerul Justiției s-a angajat să le furnizeze rezidenților români și europeni accesul la baza de date conținând legislația națională până la sfârșitul lui 2015. Accesul liber la legile naționale este o condiție esențială pentru statul de drept.

Portalul pentru accesul online liber la legislație este și o cerință UE.

Toate trei etapele au fost finalizate complet. Aplicația electronică, ce permite accesul public liber la baza de date cuprinzând legislația națională a fost dezvoltată¹ și testată cu succes. Societatea civilă și utilizatorii au comunicat observațiile lor despre funcționarea portalului, iar echipa IT responsabilă de proiect a rezolvat problemele pe parcurs. Una dintre problemele care nu au fost rezolvate este lipsa unei funcții care să ofere utilizatorilor platformei ocazia de a comenta sau indica online problemele tehnice.

Noul portal pentru legislația națională a fost conectat la portalul legislativ european N-Lex.² Acest lucru va îmbunătăți interacțiunea dintre cetățenii europeni și legislația națională românească. Singurele probleme încă nerezolvate sunt coordonarea indirectă cu legislația națională oficială, oferită de Monitorul Oficial printr-o întreprindere privată, și faptul că Ministerul Justiției nu are un contract permanent pentru întreținerea portalului legislativ. O altă funcție suplimentară importantă, care nu a fost planificată, dar este binevenită, este dezvoltarea unui portal online unde cetățenii pot consulta și compara constituțiile tuturor statelor membre UE³.

A contat?

Obiectivul de a le oferi cetățenilor României și Uniunii Europene o bază de date oficială conținând legislația națională este în mod clar relevant din perspectiva civică și practică. O mai bună cunoaștere a legislației și un acces mai facil la aceasta ar putea avea un impact transformator. Scopul său este de a le asigura cetățenilor accesul liber la legislația națională, pentru prima oară. Ministerul Justiției s-a angajat să le furnizeze rezidenților români și europeni accesul la baza de date conținând legislația națională până la sfârșitul lui 2015. Accesul liber la legile naționale este o condiție esențială pentru statul de drept.

Anterior, cetățenii nu putea avea acces la legi decât plătind Monitorului Oficial (arhiva tuturor legilor) sau unor entități din sectorul privat care cumpăraseră accesul la legislația completă de la Monitorul Oficial.

Până recent, România a fost singurul stat UE care nu a contribuit cu baza de date conținând legislația națională la portalul legislativ european N-lex. De aceea, conectarea portalului legislativ la acesta din urmă a făcut posibilă respectarea cerinței UE și a fost un pas semnificativ înainte.

Importanța activităților din acest angajament este indicată de statistica accesării portalului național legislativ. Conform Ministerului Justiției, au existat peste 3 milioane de vizitări (de la 210.000 IP-uri unice) ale portalului legislativ, cu o medie zilnică de accesare a portalului de peste 10.000. Aceleași informații indică peste două milioane de consultări ale actelor normative, cele mai căutate fiind noile coduri (civil, penal, codul de procedură civilă și codul de procedură penală).

În ciuda succesului, implementarea nu a fost lipsită de controverse.

În primul rând, societatea civilă indică ineficiențe legate de modul în care Ministerul Justiției dobândește informațiile pentru portal. Monitorul Oficial (o agenție autonomă) are dreptul de proprietate asupra bazei de date legislative. Acest lucru le conferă control de facto asupra accesului la legi în România. Monitorul Oficial ar putea da acces direct și liber la baza de date. Companiile private trebuie să cumpere aceste date și să le vândă clienților. Ministerul Justiției a dobândit datele de la una dintre aceste companii, printr-o licitație deschisă folosind fonduri UE. Acest acces indirect este costisitor și au fost ridicate și alte

întrebări - unii activiști ai societății civile au remarcat că Ministerul Justiției plătește o sumă mult mai mare decât primește Monitorul Oficial.

Un alt aspect este faptul că informația nu este la zi. Monitorul Oficial este singura instituție care poate oferi o versiune oficială și la zi a legislației naționale, în timp ce orice alte informații - inclusiv informații cumpărate de Ministerul Justiției de la furnizorul privat - sunt informații la mâna a doua, pentru că nu sunt obținute din sursa oficială. Aceasta crează un ușor decalaj în procesul de actualizare a portalului legislativ public, pentru că nu se comunică direct din sursa oficială (Monitorul Oficial) către furnizorul portalului (Ministerul Justiției). Membrii societății civile au observat astfel de decalaje în multe momente atunci când legislația importantă nu era încărcată la timp. Într-adevăr, din cauza acestor probleme, unii membri ai societății civile au ajuns să caracterizeze portalul ca oferind acces la un cont neoficial cu legislație națională, pentru că nu este obținut direct de la Monitorul Oficial.

Mai există și o temere legată de durabilitatea portalului național legislativ, dincolo de cei trei ani ai contractului de întreținere, dobândit prin licitație publică. Cea mai recentă licitație s-a bazat pe un contract pe o perioadă limitată, ceea ce înseamnă că Ministerul Justiției a dobândit acces indirect la legislația națională și servicii de întreținere de la sectorul privat doar pentru trei ani. Rămâne neclar ce se va întâmpla după această perioadă. O altă licitație extinzând acest serviciu de intermediere ar putea avea loc, dar nu ar rezolva neapărat problemele identificate de societatea civilă cu privire la întârzieri și la transferul direct de informații de la Monitorul Oficial.

În final, acele companii private care vând acces la legislație pot considera accesul liber ca o concurență neloială din partea statului. Una dintre companiile private, Indaco, a pierdut licitația pentru vânzarea bazei de date ce include legislația națională către Ministerul de Justiție⁴.

Ce urmează?

- Societatea civilă insistă ca guvernul să găsească un mod de a modifica legislația care să permită Ministerului Justiției accesul direct la legislația națională de la Monitorul Oficial al României. Entitatea guvernamentală nu ar trebui să fie nevoită să cumpere accesul la legea națională pentru mai mult de 4 milioane de euro de la o companie privată terță.
- Organizațiile societății civile consideră că ar fi bine dacă Monitorul Oficial ar publica toate veniturile sale într-un mod foarte detaliat și cuprinzător, pentru a arăta ce venituri se obțin din vânzarea accesului la legislație. Monitorul nu face asta în prezent sau o face doar parțial. Publicarea acestor informații ar putea începe o dezbateră publică pentru a vedea dacă pentru guvern ar fi mai bine dacă ar acoperi aceste cheltuieli el însuși, fără vânzare către entitățile private, și ar exista acces public și liber la legislația națională pentru toți cetățenii.
- Raportorul IRM recomandă ca Ministerul Justiției să înceapă să facă un plan pentru ca portalul legislativ să fie actualizat chiar și după expirarea actualului contract de întreținere. Se recomandă dezvoltarea acestui plan prin consultarea publicului larg, inclusiv a societății civile și a reprezentanților Monitorului Oficial.
- Raportorul IRM recomandă ca Ministerul Justiției să facă eforturi pentru a ridica nivelul de conștientizare a portalului și pentru a crește baza de utilizatori pe termen mediu și lung. Ca un prim pas, Ministerul ar putea începe să folosească linkuri web către portalul legislativ⁵ în documentele pe care le utilizează pentru comunicarea online.
- Se recomandă adăugarea unei funcții portalului pentru comentarii publice sau informații de contact, astfel încât utilizatorii să poată oferi feedback online.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia;>
- Interveniunile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

¹ <http://legislatie.just.ro/ServiciulWebLegislatie.htm>.

² http://eur-lex.europa.eu/n-lex/legis_ro/rodb_form_en.htm.

³ Portalul este accesibil la: <http://codex.just.ro/>

⁴ Puteți găsi situația explicată mai în detaliu aici: <http://ogp.gov.ro/noutati/opportunitatea-publicarii-legislatiei-online-contestata-in-justitie/>

⁵ Aplicația este accesibilă la: <http://legislatie.just.ro/ServiciulWebLegislatie.htm>

4: Reutilizarea informațiilor din sectorul public

Modificarea legii 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public

Agenția va crea un cadru legal pentru reutilizarea datelor și publicarea seturilor de date deschise prin implementarea prevederilor Directivei 2013/37/UE, modificând Directiva 2003/98/CE cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, modificând astfel legea 109/2007. La sugestia societății civile, vor fi luate în considerare și propunerile de creare a unui cadru legal pentru datele deschise:

Instituția responsabilă: Ministerul pentru Societatea Informațională

Instituții de sprijin: niciuna specificată

Data de începere: Septembrie 2014

Data finalizării: Iunie 2015

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Modificarea legii privind reutilizarea informațiilor din sectorul public				✓	✓	✓					✓				✓	

Ce s-a întâmplat?

Acest angajament însărcinează Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, cu crearea, împreună cu societatea civilă, a unui cadru legal pentru reutilizarea datelor. Acest angajament vizează transpunerea Directivei UE privind reutilizarea informațiilor din sectorul public pentru focalizarea pe crearea de condiții directe pentru facilitarea accesului la documentele disponibile pentru reutilizare, în special prin crearea de liste și directoare electronice cu cele mai relevante documente.

Scopul legislației este de a facilita reutilizarea informațiilor publice prin punerea la dispoziție a documentelor în formaturi deschise, lizibile automat, care ar asigura interoperabilitatea cu alte sisteme informatice sau de analiză.

Acest angajament este implementat substanțial. În martie 2015, Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională a lansat consultarea publică pe tema noii legislații. Pe 6

martie a avut loc o dezbatere publică la sediul ministerului. La sfârșitul lunii iulie 2015, executivul a aprobat modificarea cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public și legea a fost trimisă în parlament. Legea a fost în final aprobată la sfârșitul lunii octombrie 2015.¹ Deși în afara perioadei de revizuire a acestui raport, legea ce modifică legea 109 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public a fost adoptată de parlament în 25 noiembrie 2015 și publicată pe 3 decembrie 2015 (legea 299/2015).

Conform DSOD, din moment ce societatea civilă a considerat procesul de consultarea ca nesatisfăcător, forma finală a legii nu a inclus prevederile privind datele deschise pe care organizațiile societății civile și alți actor le-au găsit relevante procesului datelor deschise.

A contat?

Acest angajament are un impact posibil moderat, dorind să actualizeze legea privind reutilizarea informațiilor cu consultări aprofundate între minister și societatea civilă. Prin acest tip de consultări, societatea civilă a intenționat să faciliteze o înțelegere a dreptului cetățeanului de a avea acces la documente publice într-un format deschis și lizibil automat.

Conform reprezentanților societății civile intervievați pentru acest raport, deși a existat o deschidere inițială din partea Ministerul pentru Societatea Informațională de a consulta și deschide procesul către societatea civilă, nu a fost clar cum a fost inclusă contribuția acesteia în versiunea finală a legii. Legea a trecut de parlament la finele lui octombrie și nu inclus aproape nici una dintre modificările cerute de societatea civilă.

Organizațiile societății civile afirmă că legea care a trecut de parlament este o simplă "traducere" a directivei UE, fără a exista vreo idee clară cu privire la modul în care va fi aplicată în viitor. Drept consecință, societatea civilă este nesigură în legătură cu modul în care această legislație va influența starea transparenței și datelor deschise.

Societatea civilă argumentează că ar fi trebuit să fie implicată mai mult în procesul de consultare, inclusiv în dezbaterile ce a avut loc în parlament.

Ce urmează?

- Societatea civilă recomandă o mai mare atenție cu privire la un proces de consultare mai extins și mai curpinzător la elaborarea legilor, în special în procesele ce implică legislație referitoare la transparență și date deschise.
- Pentru a asigura o transparență deplină a procesului de elaborare a legislației, raportorul IRM recomandă ca guvernul să adopte politici care să oblige ministerele să publice versiunea finală a proiectelor de lege după procesul de consultare publică (sau întâlnirile cabinetului) înainte de votul din parlament.

Surse

- Licitație pentru acces liber la legislația națională - <http://economie.hotnews.ro/stiri-telecom-15328131-ministerul-justitiei-vrea-cheltuiasca-4-4-milioane-euro-pentru-portal-online-care-ofere-acces-liber-legislatie-juristul-bogdan-manolea-atentioneaza-statul-plati- ceea-are-deja.htm>
- O companie privată a dat în judecată guvernul român pentru concurență neloială <http://ogp.gov.ro/noutati/opportunitatea-publicarii-legislatiei-online-contestata-in-justitie/>

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DESCRISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviurile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

¹ <http://www.epsiplatform.eu/content/amendments-psi-law-adopted-romanian-parliament>.

5 și 6: Datele deschise din sistemul național de sănătate și din Strategia națională anticorupție, capitolul privind sănătatea.

Deschiderea datelor colectate din sistemul național de sănătate

A. Dezvoltarea cadrului legislativ

Ministerul va elabora propunerile legislative pentru reglementarea monitorizării achizițiilor în unitățile de sănătate publice și pentru monitorizarea activității Consiliilor Etice din aceste unități.

Aprobarea propunerilor legislative

B. Dezvoltarea platformelor

Ministerul va dezvolta modelele pentru două platforme informaționale: una monitorizând achizițiile în unitățile de sănătate publice și una monitorizând activitatea Consiliilor Etice din aceste unități.

Ministerul va testa platformele în proiecte pilot, în colaborare cu societatea civilă, pentru a îmbunătăți funcționalitatea acestora pe baza rezultatelor.

Finalizarea celor două platforme

Începerea implementării în toate unitățile din sistemul de sănătate publică

C. Inițierea deschiderii datelor colectate

Instituții responsabile: Ministerul Sănătății

Instituții de sprijin: Coaliția pentru Date Deschise

Data de începere: 2014

Data finalizării: 2016

Deschiderea datelor colectate din monitorizarea măsurilor de prevenire ca parte a Strategiei naționale anticorupție 2012-2015

- 1. Ministerul va dezvolta platforma informațională model pentru monitorizarea rezultatelor măsurilor de prevenire a corupției.*
- 2. Ministerul va testa platformele în proiecte pilot, în colaborare cu societatea civilă, pentru a îmbunătăți funcțiile acestora pe baza rezultatelor.*
- 3. Finalizarea platformei*
- 4. Inițierea utilizării la scară largă a platformelor*
- 5. Deschiderea datelor colectate*

Instituția responsabilă: Ministerul Sănătății

Instituții de sprijin: niciuna specificată

Data de începere: 2014

Data finalizării: 2016

Notă editorială: Aceste două angajamente au fost grupate, pentru că amândouă sunt strâns legate de și se adresează introducerii transparenței și măsurilor de prevenire a corupției din sistemul de sănătate. Datorită naturii foarte tehnice a etapelor din angajamentul 6, acestea au fuzionat pentru o mai bună descifrabilitate.

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓		✓			✓			✓				✓	
1. Dezvoltarea cadrului legislativ			✓		✓					✓					✓	
2. Dezvoltarea platformelor				✓	✓			✓		✓					✓	
3. Inițierea deschiderii datelor colectate			✓		✓					✓		✓				

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓		✓			✓			✓			✓		
1. Dezvoltarea modelului de platformă informațională			✓		✓			✓		✓					✓	
2. Platforme pilot			✓		✓			✓	✓							✓

3. Finalizarea platformelor			✓		✓						✓			✓		
4. Inițierea utilizării la scară largă a platformelor				✓	✓			✓			✓		✓			
5. Deschiderea datelor colectate				✓	✓			✓			✓		✓			

Ce s-a întâmplat?

Ministerul Sănătății și-a asumat deschiderea datelor colectate din sistemul public de sănătate ca un pas important în creșterea transparenței și a luptei împotriva corupției și în îmbunătățirea încrederii publice în sistem. În acest scop, ministerul s-a angajat să dezvolte două platforme informaționale: una care să monitorizeze achizițiile în unitățile de sănătate publice (spitale) și una care să monitorizeze activitatea Consiliilor Etice din aceste unități.

Începând cu septembrie 2014, ministerul a lucrat la dezvoltarea modelelor pentru două platforme informaționale. Pentru ca procesul să fie instituțional și durabil pe termen lung, principala prioritate a fost **dezvoltarea unei baze legislative** pentru aceste platforme, prima etapă, care este finalizată substanțial. Ministerul Sănătății a emis un ordin pentru aprobarea implementării unui proiect pilot pentru crearea unui mecanism de feedback pentru pacienți în unitățile sanitare selectate, în special date privind deciziile luate de către Consiliile de etică ale unităților medicale. Acest mecanism de feedback a început să fie aplicat în mai multe spitale și va produce date care vor fi centralizate pe portalul corespunzător. Acesta ajută publicul pentru că se asigură că acele cazuri ce ajung în fața Consiliilor de Etică ale unităților medicale sunt deschise publicului, ceea ce ar putea facilita o cercetare mai bună al cazurilor identificate.

Ministerul deja a dat al doilea ordin pentru aprobarea formării unui consiliu de etică care va funcționa în fiecare spital. Informațiile adunate și compilate de aceste consilii de etică vor fi centralizate în cel de-al doilea portal dezvoltat de Ministerul Sănătății. Orice pacient poate face o plângere către Consiliul de etică, iar acesta are dreptul de a oferi sancțiuni și de a pedepsi personalul medical vinovat. Funcționarea acestor consilii ține în principal de administrația locală din domeniul sănătății, lucru care înseamnă că unele dintre ele sunt mai funcționale și independente decât altele.

Procesul este încă în faza de implementare, iar ministerul l-a informat pe raportorul IRM că mai mult de jumătate din spitalele din România și-au înființat propriile consilii de etică. Informația poate fi găsită online la - <http://infrastructura-sanatate.ms.ro/> - dar în prezent este disponibilă doar oficialilor ministeriali. Se așteaptă ca procesul să fie complet finalizat până în decembrie 2015.

A doua etapă, **dezvoltarea platformelor**, este într-un stadiu avansat de implementare, dar cu importante avertismente de făcut. Prima platformă, ce se ocupă cu achizițiile din unitățile de sănătate publice, a fost considerată ca fiind mai compatibilă cu activitatea SEAP (Controlul Electronic al Achizițiilor Publice), care se ocupă de licitațiile publice din România și se află sub autoritatea Agenției pentru Agenda Digitală. Drept rezultat, datele colectate de Ministerul Sănătății nu vor fi centralizate pe un portal sub administrarea Ministerul Sănătății, ci vor fi incluse în procesul de achiziții publice, în SEAP, ca parte a

procesului de monitorizare a rezultatelor licitațiilor publice. Ca parte a SEAP, ele ar trebui să devină și publice. Conform oficialilor ministeriali, analiza achizițiilor este, de fapt, o analiză de risc care indică unitățile de sănătate publică care sunt considerate a avea practici de cheltuieli neadecvate, care atunci ar fi investigate mai atent atât de minister, cât și de autoritățile competente. După această reconsiderare, în prezent, scopul principal al platformei este de a publica rapoarte periodice pe tema achizițiilor, lucru care scade relevanța platformei, care s-a dorit să includă funcții și unelte pentru ca publicul să poată monitoriza procesul de achiziții. În forma sa actuală, platforma este în principal un depozit de rapoarte despre situația din sectorul de sănătate.

Primul raport se așteaptă să devină public în prima jumătate a lui 2016.

Dezvoltarea celei de-a doua platforme garantează și anumite clarificări, pentru că datele dezvoltate de consiliile de etică ale unităților medicale includ adesea informații personale sau informații care nu sunt legal disponibile publicului. Drept rezultat, platforma nu va include rapoartele reale înaintate de consiliile de etică din cadrul unităților medicale, dar va prezenta, în schimb, un raport scris de oficiali din Ministerul Sănătății care vor compila și analiza datele la prima mână.

A treia etapă, **inițierea deschiderii datelor colectate**, nu a început. În timp ce termenul limită pentru finalizare este în mai 2016, oficialii Ministerului Sănătății observă că se așteaptă ca primele rapoarte să fie puse la dispoziția publicului înainte de finele lui 2015.

Dezvoltarea platformelor a inclus și sesiuni de instruire pentru oficialii ce lucrează cu Direcțiile locale de Sănătate Publică, care administrează unitățile medicale țintite de angajament. Aceste cursuri de instruire s-au organizat în cooperare cu un ONG care s-a interesat direct în subiect, Asociația pentru Implementarea Democrației.

Angajamentul 6

Ministerul Sănătății are prerogative importante în cadrul Strategiei Naționale Anticorupție (SNA), pentru că domeniul sănătății este considerat una dintre cele mai predispuse la corupție zone din țară. SNA a fost o inițiativă importantă privind transparența a Guvernului României, având scopul de a face informațiile din sistemul de sănătate publică mai accesibile publicului, pentru a crește încrederea acestuia în sistem. Ministerul a garantat să dezvolte o platformă informațională cu date într-un format deschis pentru colectarea datelor privind implementarea măsurilor Strategiei Naționale Anti-corupție în instituțiile sanitare descentralizate. Aceste date sunt variate și vizează, în principal, etapele deja acoperite în angajamentul anterior, iar altele date mai contextuale, legate de modul în care funcționează unitățile sanitare în România.

Modelul de platformă a fost dezvoltat deja, dar conform oficialilor ministeriali, este disponibil în acest moment doar oficialilor și angajaților din sistemul de sănătate publică. Platforma unică de monitorizare a spitalelor și a unităților sanitare județene a fost dezvoltată și lansată în iunie. Din iunie, platforma a fost testată în cinci spitale importante. Respectivul unități au completat informații despre mecanismul de feedback pentru pacienți și date privind interogările bazei de date. După proiectul pilot, reprezentanții ministerului și ai spitalelor implicate au identificat moduri de îmbunătățire a platformei. Ministerul ajută în prezent toate cele 350 de unități de sănătate publică din România să-și dezvolte propriul conținut pentru platformă. Utilizarea la scară largă a platformei se așteaptă să fie obținută la începutul lui 2016. Drept consecință, prima etapă are încă o rată de finalizare limitată, dar este timp pentru ca ministerul să se comporte conform așteptărilor înainte de termenul limită. Deschiderea datelor colectate nu a început încă, dar finalizarea sa până la termenul limită din iulie 2016 pare fezabilă.

A contat?

Aceste angajamente sunt importante în primul rând pentru că aceste inițiative reprezintă primele încercări ale Ministerului Sănătății din România de a deveni mai transparent și deschis către public. Într-o țară în care sistemul de sănătate este afectat puternic de neîncrederea publicului și de o percepție ridicată a corupției, orice tip de mecanism care încurajează interacțiunea semnificativă dintre public și unitățile medicale este un pas binevenit. Maniera în care Ministerul Sănătății și-a imaginat această interacțiune este, de asemenea, reflexivă, pentru că se concentrază în principal pe riscurile de corupție la scară mare din cheltuielile de achiziții și pe interacțiunea dintre pacient și unitatea medicală - prin consiliile de etică. Dacă este implementat corect, acest angajament ar putea avea un impact transformator asupra României. Cu toate acestea, impactul posibil este împiedicat de modificările care s-au făcut cu privire la forma și natura celor două platforme în primul an de implementare a planului de acțiune.

Consiliile de Etică par să funcționeze corespunzător, cel puțin din perspectiva instituțională, în strânsă cooperare cu oficialii din sistemul de sănătate publică și actorii din sistem, asociații ale pacienților, în principal. Această platformă este considerată a fi ireversibilă, pentru că a fost inclusă în Planul Național de Acțiune OGP și în Strategia Națională Anti-corupție a României. Primul raport public este așteptat până la finele anului 2015. Orice pacient se poate adresa unui consiliu de etică din România, dar au fost puține cazuri în care plângerile scrise au produs vreun rezultat în ceea ce privește sancțiuni sau urmăriri penale.

Angajamentul 6

Acest angajament este important în primul rând pentru că este una dintre primele încercări ale Ministerului Sănătății din România de a deveni mai transparent și deschis către public. Prin combinarea angajamentelor din Planul de acțiune OGP cu Strategia Națională Anti-corupție, cele două proiecte se consolidează și oferă o legitimitate sporită. Publicarea datelor deschise cu privire la unitățile sanitare acoperite de SNA este importantă pentru că oferă sistemului de sănătate publică mai multă transparență și ajută și societatea civilă să cunoască mai bine instrumentele pe care le folosesc unitățile sanitare. Dezvoltarea acestui tip de cunoaștere poate permite societății civile să înțeleagă mai bine situația și să se implice mai mult în consultarea și supervizarea activității unităților sanitare.

Deși este un angajament relevant, singura îmbunătățire de la cerințele SNA este faptul că datele vor fi publicate într-un format deschis, în loc de unul închis. Drept consecință, beneficiul major este simplul fapt că aceste date vor fi mai utilizabile de către public. Existența datelor a fost stabilită deja prin angajamentele anterioare asumate de Ministerul Sănătății în SNA.

Majoritatea rezultatelor reale care urmează a fi produse de angajamente constau în informații la a doua mână care trebuie filtrate de societatea civilă sau de către oficialii Ministerului Sănătății. În plus, datele colectate - rapoarte, număr de plângeri, etc - vor fi publicate pe portalul guvernamental data.gov.ro, separat de rezultatele angajamentului pe cele două platforme. Până acum, Ministerul Sănătății s-a arătat cooperant și a publicat seturi de date multiple și noi pe data.gov.ro, unele provenind din angajamentele subliniate aici. Oficialii ministerului spun, de asemenea, că vor publica și mai multe date, pe măsura digitalizării. Pentru actualul plan de acțiune, ministerele au fost presate de DSOD și CPM să digitalizeze și să publice datele care nu au fost acoperite de angajamentele existente, care trebuie adăugate pe platforma guvernamentală de date deschise. Drept rezultat, chiar și instituții care nu erau trecute direct în PNA au contribuit la datele deschise, adăugând informații pe platforma guvernamentală.

România are puține organizații care sunt specializate în domeniul sănătății și care pot contribui la avansarea proceselor. Oficialii Ministerului Sănătății au indicat că ar fi bucuroși să coopereze și cu organizațiile nespecializate ale societății civile, dar foarte puține au căutat să colaboreze cu ei sau s-au arătat disponibile pentru a contribui la angajamente. De fapt, nu a existat nicio organizație a societății civile care să poată furniza raportorului IRM informații valoroase cu privire la realizările Ministerului Sănătății legat de aceste angajamente.

Ce urmează?

- Raportorul IRM recomandă Ministerului Sănătății să caute contribuția asociațiilor de pacienți pentru dezvoltarea angajamentelor. Ministerul ar putea organiza evenimente pentru diseminarea informațiilor și cursuri de instruire pentru asociațiile de pacienți pentru a-i ajuta să se familiarizeze cu drepturile lor în unitățile spitalicești, și i-ar putea informa cu privire la noile mecanisme etice și ar putea căuta să obțină feedback din evaluarea inițiativelor testate.
- Raportorul IRM crede că modificările considerabile ale funcțiilor celor două platforme, inițial prevăzute ca instrumente de monitorizare a sectorului sănătății, indică o planificare slabă a acestor etape. În timp ce se înțelege că există probleme legate de afișarea publică a feedback-ului pacienților, acest lucru nu ar trebui să fie o scuză pentru a limita disponibilitatea informației pentru public. Ar trebui să fie totuși posibilă publicarea datelor (dincolo de doar rapoarte editate de guvern) scoțând informațiile legate de datele de identificare.
- Raportorul IRM recomandă ca următorul plan de acțiune să se concentreze mai mult pe publicarea datelor deschise din activitatea Ministerului Sănătății pe data.gov.ro, cu scopul de a încuraja societatea civilă să se familiarizeze mai bine cu subiectul și să se implice mai mult în dezbaterile publice.
- Lipsa unei societăți civile vibrante în zona sănătății publice din România este îngrijorătoare. Totuși, societatea civilă existentă ar putea să se implice mai mult în consultările cu ministerul și cu instituțiile sanitare din România. Chiar și fără cunoștințe adecvate în domeniu, cooperarea lor ar putea sprijini procesul de transparență și ar putea inspira mai multă încredere în instituțiile sanitare din partea publicului.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviuurile raportorului IRM cu părțile interesate.

7: Contractarea deschisă

1. Agențiile vor iniția consultări și vor explora posibilitatea de a obține asistență tehnică din partea Băncii Mondiale (coordonatorul eforturilor globale privind contractarea deschisă).
2. Agențiile vor consulta toate părțile interesate de sistemul achizițiilor din România - cetățeni, societatea civilă, instituțiile publice implicate în proces - și vor livra un raport scris. Raportul ar trebui să includă o evaluare a contextului și problemelor actuale, să identifice nevoile și resursele necesare și recomandările pentru următorii pași pentru implementarea contractării deschise în România.
3. Agențiile vor desfășura un proiect pilot de contractare deschisă pentru a construi pe rezultate și pentru a ajuta la adaptarea pricipiilor internaționale la contextul românesc. Reprezentanții societății civile vor lua parte la dezvoltarea și monitorizarea pilotului.
4. Analiza și prezentarea rezultatelor proiectului pilot. Raportul de evaluare a proiectului, elaborat în colaborare de către reprezentanții administrației publice împreună cu societatea civilă, va fi prezentat într-o conferință publică.
5. În funcție de concluziile Raportului de evaluare, se va elabora propunerea pentru modificarea legislației actuale pentru a permite implementarea contractării deschise.

Instituția responsabilă: Autoritatea Națională de Reglementare și Monitorizare a Achizițiilor Publice (ANRMAP)

Instituții de sprijin: Ministerul pentru Societatea Informațională (Agenția pentru Agenda Digitală); Ministerul Finanțelor Publice; Ministerul Fondurilor Europene; Asociația Funky Citizens; Open Society Foundation¹⁹

Data de începere: Iulie 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total				✓	✓		✓	✓			✓			✓		
1. Inițierea consultărilor cu Banca Mondială			✓		✓					✓						✓

2. Consultarea actorilor din sistemul de achiziții și livrarea unui raport scris				✓	✓						✓				✓	
3. Implementarea unui proiect pilot de contractare deschisă			✓		✓		✓	✓			✓		✓			
4. Analiza și prezentarea rezultatelor proiectului pilot				✓	✓		✓				✓		✓			
5. Elaborarea modificărilor legislației				✓			✓				✓			✓		

Ce s-a întâmplat?

Scopul acestui angajament este să ducă la o cheltuire mai eficientă a banilor publici lucrând împreună cu societatea civilă și cu alți actori pentru a aplica principiile contractării deschise și pentru a spori transparența proceselor de contractare publică, inclusiv licitarea, desfășurarea și finalizarea. În luna mai 2015, personalul ANRMAP a fost preluat de o nouă structură: Agenția Națională pentru Achiziții Publice – ANAP.

România a fost printre primele țări europene care a adoptat un sistem electronic pentru achiziții publice, prin lansarea E-Market, și prin publicarea tuturor anunțurilor pentru licitațiile publice. În 2007, sistemul electronic de achiziții publice a fost înlocuit cu eLicitatie, care a fost proiectat ca un sprijin pentru toate procedurile operaționale privind achizițiile publice. Începând cu 2010, guvernul a cerut agențiilor publice să desfășoare online un minim de 40% din procedurile de achiziții publice, țintind spre 60% în 2016²⁰.

Legislația mai recentă din domeniu a adus două schimbări majore, iar legislația este acum din nou în curs de revizuire, pentru a respecta cerințele noii directive UE. Una este un site- web care ține evidența contractelor publice care au fost deschise pentru licitație publică, cu toate că informațiile oferite în acest sens sunt în principal generale și dificil de urmărit pe parcursul întregului proces. Celălalt pas important a fost legislația care obligă instituțiile publice să furnizeze informații despre contractele cu cheltuieli peste 250.000 RON (aprox. 70.000 USD). Această modificare caută să aducă transparență, din moment ce mai multe cheltuieli sunt incluse în proces; cu toate acestea, aceste cerințe nu au fost introduse în activitatea de zi cu zi a instituțiilor. Drept rezultat, din ce în ce mai multe instituții publice încearcă să evite cerințele legale prin împărțirea achizițiilor în sume mai mici, care să nu depășească pragul de 250.000 de RON.

Obiectivul major al acestui angajament a fost să sprijine și să aplice principiile Contractării deschise contractelor finanțate din bani publici cu valori ce depășesc 250.000 de lei, cu excepția celor care includ informații confidențiale. Cu toate acestea, legislația actuală (Ordonanța de Urgență a Guvernului 34/2006) stabilește un prag de 30.000 de euro (bunuri și servicii) și de 100.000 de euro (executarea lucrărilor) pentru achizițiile directe.

Prima etapă a angajamentului, **inițierea procesului de consultare cu Banca Mondială**, a fost finalizată. O conferință video cu participarea a opt agenții guvernamentale, împreună cu câțiva reprezentanți ai societății civile a fost organizată pe 12 septembrie 2014.

A doua etapă, **consultarea tuturor actorilor sistemului de achiziții** și întocmirea unui raport scris, este finalizată substanțial. O serie de consultări generale între instituțiile publice, societatea civilă și cetățeni au fost organizate pentru a identifica nevoile și resursele necesare pentru implementarea contractării deschise în România. Niciun raport nu a fost scris pentru a aduna contribuția tuturor acestor părți interesate, dar câteva organizații au contribuit la progresul acestei etape. ANRMAP, agenția guvernamentală responsabilă cu reglementarea și monitorizarea achizițiilor publice, a făcut unele observații în legătură cu directivele Uniunii Europene și cu strategia mai generală a României în domeniul achizițiilor publice. AADR, agenția responsabilă de portalul de achiziții publice e-licitatie.ro, a studiat și și-a asumat să adopte Open Contracting Data Standard (OCDS) noii sale versiuni a portalului pentru achiziții publice care va fi lansat în decembrie 2015. Societatea civilă a asistat AADR-ul cu explicarea și aplicarea OCDS portalului său. Mai multe organizații ale societății civile au participat la discuțiile legate de proiectul de lege privind achizițiile publice în România, care necesită o legislație mai vastă și se află în prezent pe masa parlamentului. Multe organizații ale societății civile au arătat un interes față de acest angajament și au participat la discuții, inclusiv Expert Forum, Funky Citizens și Open Society Foundation.

Sugestia propusă, de a **rula un proiect pilot** cu agenția națională pentru achiziții (ANRMAP) într-o instituție ce se ocupă cu fonduri publice, a stagnat. Societatea civilă și oficialii guvernamentali au încercat să implementeze acest proiect pilot în cadrul Programului Operațional pentru Capacitate Administrativă (un program finanțat din fonduri Europene ce are ca scop instruirea și dezvoltarea angajaților din sectorul public). Din cauza mutiplexelor obstacole administrative și birocratice, proiectul a fost amânat, dar nu a fost retras de CPM. Activitățile din cea de-a patra etapă, **întocmirea unui raport de progres** privind rezultatele proiectului pilot, nu au început pentru că pilotul nu a fost implementat.

A cincea etapă a însemnat utilizarea raportului de progres pentru **întocmirea unei propuneri de modificare a legislației actuale** pentru a permite implementarea contractării deschise. În ciuda faptului că proiectul pilot nu a fost implementat și că evaluarea nu s-a făcut, proiectul de lege privind achizițiile publice a fost pregătit și a fost supus consultării publice până la finalul perioadei de revizuire a acestui raport de progres. Versiunea proiectului de lege publicată de guvern la sfârșitul octombrie a conținut doar referințe vagi la contractarea deschisă²¹.

A contat?

Acest angajament a fost rezultatul unei presiuni publice mari puse asupra agențiilor guvernamentale pentru a revizui sistemul de contractare publică, în ideea introducerii mai multor principii de contractare deschisă. Societatea civilă vede contractarea deschisă ca una dintre cele mai abilitoase și pline de impact angajamente ale actualului plan de acțiune. Transparența în procesul de achiziții publice este foarte importantă în contextul în care există multe suspiciuni de nepotism și o încredere foarte scăzută a publicului cu privire la modul în care contractele publice sunt atribuite și gestionate²². O vigență mai mare în această domeni ar putea ajuta la creșterea gradului de încredere a publicului și ar ajuta la o detectare și anchetare mai bună a corupției.

Faptul că AADR și-a asumat să adopte OCDS pentru publicarea informațiilor sub SEAP este cu siguranță o veste bună, dar membrii societății civile argumentează că doar acest

pas nu este suficient. Implementarea unui standard complicat care nu este bine adaptat realităților din instituțiile românești ar putea să ducă la disfuncționalități și să scadă potențialul atingerii progresului în domeniul contractării deschise. Un argument similar s-a făcut legat de posibilele prevederi privind contractarea deschisă care ar fi introduse în legislația achizițiilor publice. Fără o testare adecvată, există îngrijorarea că legislația se va dovedi inutilă și în afara contextului.

Ce urmează?

- Există un consens în rândul activiștilor societății civile că ar trebui să existe cel puțin un proiect pilot desfășurat de ANRMAP cu ajutorul societății civile în domeniul contractării deschise care să sporească nivelul de înțelegere a subiectului și să facă echilibrările și/sau intervențiile viitoare mai posibile. Nu este clar dacă un astfel de proiect pilot ar putea fi desfășurat înainte de adoptarea noii legislații privind achizițiile publice, dar un proiect pilot ar putea deveni o posibilitate imediat după sau în timpul unui angajament în cadrul viitorului planul de acțiune.
- Raportorul recomandă ca AADR să publice toate licitațiile guvernamentale încheiate ca date deschise în format OCDS.
- Activiștii societății civile au recomandat și o mai bună standardizare a datelor oferite de AADR pe platforma data.gov.ro. În acest moment, datele de pe această platformă sunt considerate inutilizabile și sunt actualizate mai degrabă rar decât lunar, așa cum s-a asumat. De fapt, adoptarea standardului OCDS de către AADR ar putea avea un impact pozitiv asupra acestui aspect, pentru OCDS are și diferite forme de mecanisme internaționale de sprijin. Există câteva proiecte de cercetare internaționale pe tema contractării deschise care pot fi replicate în contextul românesc de către societatea civilă.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DECHISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DECHISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviuurile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

²⁰ "Romania's journey to implement the Open Contracting Data Standard, Open Contracting Partnership," <http://bit.ly/1UOfjgx>

²¹ "Legislation on National Agency for Public Acquisitions," <http://bit.ly/1oalsmo>

²² "Journalism project uncovers public procurement fraud in Romania," <http://bit.ly/1mgzn8X>

8: Accesul deschis: deschiderea datelor rezultate din proiecte de cercetare finanțate din fonduri publice

1. Instituțiile competente vor monitoriza implementarea principiilor accesului direct în programe românești de cercetare științifică finanțate din fonduri publice.
2. Instituțiile competente vor emite recomandări pentru dezvoltarea și utilizarea, în baza unei licențe deschise, a bazelor de date instituționale și pentru integrarea acestuia într-un portal național unic.
3. Întocmirea propunerilor pentru elaborarea politicilor publice privind accesul public.

Instituția responsabilă: Ministerul Educației Naționale;
Ministrul delegat al educației, cercetării științifice și dezvoltării tehnologice

Instituții de sprijin: Consiliul Național al Rectorilor; Federația Națională Sindicală "Alma Mater"; Open Society Foundation; Transparency International Romania; Inițiativa Kosson

Data de începere: septembrie 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓		✓						✓		✓			
1. Monitorizarea principiilor Accesului deschis			✓		✓						✓		✓			
2. Planificarea pentru o poartă de acces națională unică		✓			✓						✓			✓		
3. Propuneri pentru politicile de Acces deschis		✓			✓					✓				✓		

Ce s-a întâmplat?

Angajamentul se referă la publicarea studiilor și rezultatelor cercetărilor finanțate din fonduri publice. Acest angajament face parte din eforturile guvernului României de a

implementa recomandările Comisiei Europene cu privire la accesul la și păstrarea informațiilor științifice²³.

În ciuda faptului că există o recomandare a Comisiei Europene de acces public la proiectele de cercetare finanțate din bani publici, România nu a implementat-o. S-au dezvoltat multiple platforme în trecut de către instituții publice sau consorții care au văzut publicate doar puține dintre lucrările de cercetare academică. În prezent, nu există o inițiativă coordonată unică care să ofere o listă a seturilor de date rezultând din proiectele de cercetare finanțate din bani publici. Legislația actuală cere cel puțin o publicare a cercetării ce provine direct din fonduri publice, în special din fonduri UE (FP7, Erasmus+, Horizon 2020).

Progresul pentru toate etapele acestui angajament a fost limitat. Puține seturi de date sau lucrări de cercetare au fost publicate, dacă au fost.

În prima etapă, **monitorizarea principiilor accesului deschis**, noua legislație pentru accesul deschis la lucrările de cercetare a fost pusă în aplicare prin Strategia națională pentru cercetare, dezvoltare și inovație 2014-2020, aprobată de executiv prin Hotărârea de Guvern 929/2014. Prevederile oferă un cadru legal mai clar, iar o serie de instituții pot fi făcute răspunzătoare pentru progresul angajamentului în timp ce, până în acel moment, responsabilitatea a fost difuză. Cu toate acestea, activitățile au fost limitate doar la stabilirea cadrului legal. Nu a existat nicio implementare reală a principiilor, iar legislația nu se aplică în prezent.

A doua etapă, **dezvoltarea unui plan pentru un portal național unic**, are ca scop emiterea de recomandări pentru dezvoltarea și utilizarea, în baza unei licențe deschise, a bazelor de date instituționale și pentru integrarea acestuia într-un portal național unic. În 2014, s-au organizat câteva evenimente pentru a discuta subiectul accesului deschis; totuși, nu s-au emis niciun fel de recomandări pe hârtie. Oficialii guvernamentali susțin că arhiva națională pentru lucrările cercetării științifice a fost digitalizată și se așteaptă să fie deschisă comunității academice și de cercetare în jurul datei de 15 noiembrie 2015, în baza unei licențe de la AnelisPlus, un consorțiu de universități și institute de cercetare din România. Problema cu această inițiativă este că în timp ce acordarea accesului comunității academice la lucrările de cercetare este în mod evident un pas în direcția bună, aceasta nu își atinge scopul în ceea ce privește accesul deschis pentru publicul larg.

A treia etapă are ca scop **întocmirea de propuneri pentru elaborarea politicilor publice privind accesul deschis**, dar rata sa de finalizare rămâne limitată. Instituțiile publice responsabile cu cercetarea academică, în principal Uniunea Executivă pentru Finanțarea Studiilor Superioare, Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), au cerut o contribuție din partea societății civile cu privire la astfel de politici publice, pe care societatea civilă le-a furnizat. Instituția nu a răspuns din iunie 2015. Societatea civilă se plânge de o lipsă generală de cooperare și contact din partea instituțiilor publice care ar fi trebuit să se ocupe de implementarea acestui angajament.

Este de asemenea important să se observe că Federația Națională Sindicală "Alma Mater", Consiliul Național al Rectorilor și Transparency International Romania, care sunt listate ca sprijinind instituțiile pentru acest angajament în planul de acțiune, nu s-au implicat în vreo etapă stabilită de angajament și au refuzat invitația de a fi intervievate de raportorul IRM.

A contat?

Angajamentul privind accesul deschis are un posibil impact pozitiv pe termen lung, pentru că ar putea facilita o accesibilitate publică mai mare a cercetării din mediul academic și o implicare mai viguroasă a mediului academic în societatea civilă. Cu toate acestea, modul în care angajamentul a fost formulat nu pare ambițios.

Unele persoane din mediul academic au făcut eforturi să înceapă un proces de acces deschis la lucrările de cercetare, în special privind științele sociale, cu ajutorul contribuției voluntare din partea autorilor, dar aceste inițiative sunt încă departe de a avea impact.

Conform organizațiilor societății civile și persoanelor din mediul academic intervievate, alți autori și oameni de știință se opun accesului deschis. Universitățile și institutele de cercetare doresc să păstreze drepturi exclusive asupra datelor și publicațiilor: [Aceste instituții argumentează că publicarea și recenziile presupun resurse și că metoda științifică se bazează pe prestigiul descoperirilor noi și exclusive.]

În plus, interesele care au mai puține principii se pot opune accesului deschis. Tezele de masterat și doctorat sunt și ele considerate a fi lucrări de cercetare. Accesul deschis (și digitalizat) la astfel de lucrări ar putea duce la o examinare mai atentă a calității acestor lucrări. În ultimii ani, România a fost afectată de mai multe scandaluri pe tema acuzațiilor de plagiat în lucrările academice²⁴.

În timp ce prevederile legale care solicită publicarea lucrărilor de cercetare și a seturilor de date există, acestea sunt atât de recente încât nu au produs încă efecte. Cel puțin cu privire la proiectele de cercetare implementate din fonduri UE, se așteaptă ca auditurile viitoare desfășurate de autoritățile de management să arate că lucrările de cercetare și seturile de date nu au fost făcute publice, lucru care va duce la amendarea și penalizarea cercetătorilor care nu au respectat cerințele.

Ce urmează?

- Atât societatea civilă cât și raportorul IRM recomandă ca limbajul angajamentelor OGP privind accesul deschis la lucrările de cercetare să fie mai specific. Perspectiva accesului deschis trebuie să includă mai mult decât doar comunitatea academică și, mai important, trebuie să includă și calendarele și acțiunile specifice atribuite instituțiilor publice competente respective.
- Raportorul IRM recomandă ca toate lucrările științifice cărora li se vor acorda fonduri publice în viitor să includă prevederi stricte privind o cerință pentru ca cercetătorii, universitățile și instituțiile ce primesc aceste fonduri să publice datele lor într-o anumită perioadă de timp (cel mult cinci ani). Acest lucru ar trebui să fie inclus în contractele viitoare de finanțare publică pentru cercetare.
- Raportorul IRM recomandă de asemenea ca reluarea acestui angajament în viitor să se concentreze în primul rând pe o relație directă cu comunitatea academică, nu doar în prevederile legale. Cercetătorii ar trebui să fie conștienți că există o cerință de a pune la dispoziție aceste seturi de date. Majoritatea lor nu sunt în prezent la curent cu faptul că acest lucru este așteptat și că este chiar o cerință legală. Unii cercetători ar putea fi dispuși să publice seturile lor de date chiar și fără presiunea reglementărilor.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DATE-DESCHISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DATE-DESCHISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf

- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviurile raportorului IRM cu părțile interesate.

---

²³ <http://bit.ly/20kxYvB>

²⁴ <http://nyti.ms/1TOOCDw>

9: Creșterea calitatății și cantității datelor deschise publicate

Textul angajamentului:

- Crearea în cadrul Departamentului pentru Servicii Online și Design, de pe lângă Cancelaria Primului Ministru, a unei unități speciale care să asigure suport tehnic pentru portalul data.gov.ro.
  - Dezvoltarea, publicarea online și diseminarea Ghidului de publicare a datelor deschise. Documentul va fi supus unor revizui și modificări pentru a răspunde nevoilor părților interesate.
  - Guvernul României a publicat deja seturile de date care se încadrează în cele 14 zone de mare valoare de către Carta pentru date deschise a grupului G8, și va continua eforturile de a actualiza și îmbunătăți calitatea acestor seturi de date
  - Ministerele au emis 111 seturi de date noi, publicându-le pe portalul data.gov.ro.
  - Publicarea seturilor de date cerută de societatea civilă va fi monitorizată. Lista ce cuprinde aceste seturi de date este publicată în acest moment pe site-ul ogp.gov.ro și va fi actualizată în mod regulat în urma cererilor scrise înaintate Departamentului pentru Servicii Online și Design. Stadiul publicării va fi și el actualizat regulat.
- Instituția responsabilă cu un anumit set de date va informa Departamentul cu privire la calendarul publicării proiectate și/sau cu privire la orice dificultăți întâlnite.
- Mecanismul necesar pentru colectarea și stocarea metadatelor obligatorii, așa cum sunt definite în DCAT-AP²⁵ vor fi incluse pe portalul național data.gov.ro.
  - Un mecanism care va evalua automat complexitatea oricăror seturi de date publicate va fi inclus în portalul național data.gov.ro.

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru

Instituții de sprijin: Toate ministerele cabinetului actual; Coaliția pentru Date Deschise;
Funky Citizens; ActiveWatch

Data de începere: Iulie 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total				✓	✓	✓	✓	✓			✓				✓	

1. Crearea unității				✓	✓		✓				✓				✓	
Ghidul de publicare a datelor deschise				✓	✓		✓				✓				✓	
3. Publicarea controlului calității seturilor de date			✓		✓	✓				✓					✓	
4. Includerea mecanismului de monitorizare în portalul național				✓	✓		✓	✓		✓				✓		
5. Armonizarea vocabularelor cu UE				✓			✓	✓			✓		✓			
6. Dezvoltarea unui sistem de exportare				✓			✓	✓			✓			✓		
7. Mecanismul pentru primirea recomandărilor				✓	✓		✓	✓			✓				✓	

Ce s-a întâmplat?

Prezentul angajament are ca scop îmbunătățirea platformei data.gov.ro, lansată în 2013, focalizându-se în special pe importanța publicării datelor deschise ale instituțiilor administrației publice. Acest angajament este continuu și nu va fi considerat îndeplinit până când nu va exista un mecanism clar pentru încărcarea și actualizarea seturilor de date de calitate pe portalul online de către toate instituțiile implicate, având ca scop o structură mai bună și mai standardizată a seturilor de date în formaturi lizibile automat.

În octombrie 2013, guvernul a lansat portalul național data.gov.ro și acesta a fost considerat un prim pas important în direcția bună de către societatea civilă și mediul academic deopotrivă. Totuși, doar o parte din seturile de date oferite de portal au fost în format lizibil automat. În prezent, portalul de date a evoluat la doar a stoca seturi de date care sunt publicate în format lizibil automat.

Noul angajament reprezintă o activitate continuă a Cancelariei Primului Ministru de a îmbunătăți calitatea și cantitatea datelor deschise publicate pe portalul guvernamental. Oficialii Cancelariei Primului Ministru au declarat în mod repetat că vor insista pe o mai bună calitate a datelor postate pe portal în loc de mai multe date care nu sunt lizibile automat.

Angajamentul menționează mai multe repere de natură tehnică, unele dintre ele suprapunându-se. După consultările cu oficialii DOSD, raportorul a extras 7 repere pentru acest angajament.

Unitatea a fost creată, iar sistemul de suport pentru portal (**reperul 1**) a fost implementat în 2014, în timp ce Ghidul de publicare a datelor deschise pentru instituțiile publice cu privire la încărcarea seturilor de date pe portal (**reperul 2**) a fost finalizat în martie 2015, dar ghidul nu este încă diseminat la scară larg. De asemenea,

peste 300 de seturi de date au fost publicate pe portal (**reperul 3**), aproape de trei ori mai mult decât numărul avut în vedere inițial. DSOD și CPM au jucat un rol esențial în stabilirea comunicării între instituțiile publice și societatea civilă, cu scopul de a crește numărul de seturi de date disponibile și de a le actualiza pe cele existente. Ministerele nu publică încă date pe portal în mod regulat, iar CSM și DSOD trebuie să le reamintească instituțiilor să facă acest lucru. În același timp, din ce în ce mai multe instituții publice preiau responsabilitatea de a publica astfel de seturi de date fără să li se ceară sau să li se reamintească acest lucru.

Reperul 4 are în vedere crearea unui mecanism care ar colecta și stoca metadatele obligatorii, așa cum este definit în DCAT-AP pe portal. Reperul are ca scop dezvoltarea unui sistem care să identifice calitatea seturilor de date publicate care l-ar face interoperabil cu diferite tipuri de softuri și portaluri din întreaga Uniune Europeană de același gen. Catalogul a fost lansat în august 2015 și este în proces de testare în acest moment, la <http://data.gov.ro/catalog.ttl>. Acest reper are în vedere și un mecanism care ar evalua automat complexitatea oricăror seturi de date publicate pe portalul data.gov.ro. Un astfel de mecanism, în complementaritate cu cel descris mai sus, ar facilita identificarea calității datelor care sunt publicate pe portal, lucru care va fi extrem de important în viitor, dacă portalul va trebui să găzduiască mai multe seturi de date decât în prezent. Procesul este încă în curs de dezvoltare, dar oficialii CPM au spus că va fi disponibil pentru testare până la finalul lui 2015, așa cum scrie în angajamente.

Reperul 5 are ca scop armonizarea vocabularelor naționale conectate la data.gov.ro cu cele de la nivelul UE. Termenul limită pentru acest reper este 2018, pentru că mai este încă mult de lucru la dezvoltarea acestor vocabulare.

Reperul 6 se ocupă de construirea unui mecanism de exportare care să ofere o soluție tehnică problemei complicate a responsabilității instituționale. Angajații instituțiilor publice trebuie să își facă timp pentru a publica seturile de date cerute atât pe propriile site-uri cât și pe data.gov.ro. Pentru a rezolva acest aspect, CPM dorește să dezvolte un mecanism care va evalua și adapta digitalizarea/actualizarea programelor care sunt sau vor fi dezvoltate în instituțiile publice. Aceste programe adaptate ar permite un mod mai rapid și mai ușor pentru instituții de a exporta date deschise din sistemele lor către portalul național.

Reperul 7 se referă la construirea unui mecanism care să primească recomandări legat de modul în care ar trebui organizat portalul de date. Această etapă este realizată substanțial. Primirea recomandărilor poate fi un lucru ușor, dar necesită un anumit acces la codul sursei deschise al website-ului, pentru a face clar vizitatorilor cum funcționează site-ul web.

A contat?

Platforma și seturile de date pe care le afișează sunt unele dintre cele mai eficiente instrumente care să ajute societatea civilă și cetățenii să superviseze mai bine activitatea guvernamentală. Platforma a devenit punctul central de acces pentru datele deschise colectate de către administrația publică din România. Organizațiile societății civile și cetățenii o folosesc frecvent. În ultimele luni, portalul a primit mai multe seturi de date lizibile automat, găzduind peste 300 de seturi de date până la sfârșitul lui septembrie 2015. ONG-urile au cerut guvernului să adauge mai multe instituții acestui proces, mai ales pe cele care au fost în mod tradițional reticente, cum ar fi, spre exemplu, Ministerul Finanțelor.

Una din principalele probleme ale portalului online data.gov.ro este faptul că în timp ce datele oferite pot fi accesate ușor, nu sunt încă ușor de înțeles de majoritatea persoanelor care le privesc, fie că sunt oficiali publici, angajați ai organizațiilor societății civile sau cetățeni obișnuiți. Pentru a folosi datele, este nevoie de două tipuri de

cunoștințe tehnice. În primul rând, înțelegerea formatului în care sunt oferite datele. Chiar și cu fișierele .csv, este necesară importarea sau transferul informațiilor într-un anumit mod pentru ca acestea să fie citibile pentru analiză, iar acest tip de informații nu este accesibil în general utilizatorilor fără o pregătire tehnică. În al doilea rând, trebuie să știi ce reprezintă datele și cum pot fi citite și înțelese. Acest tip de cunoștințe este destul de rar, pentru că se bazează foarte mult pe modul în care instituțiile publice își colectează și organizează datele. Pentru că aceste instituții publice nu au fost suficient de transparente legat de aceste date în trecut, există o curbă de învățare pe care trebuie să o parcurgă utilizatorii datelor.

Portalul data.gov.ro nu este foarte cunoscut în afara cercului societății civile care este direct implicată în procesul OGP. Acest lucru împiedică și mai mult capacitatea de utilizare și traficul portalului. În acest moment, există între 100-150 de utilizatori unici zilnici care petrec în medie 3 minute navigând pe site.

Ce urmează?

- Societatea civilă recomandă ca următorul plan de acțiune să includă cel puțin un angajament specific având ca scop obținerea mai multor seturi de date publicate și actualizate de către instituțiile publice. Ar fi bine dacă CPM ar putea dezvolta un scurt ghid pentru a clarifica aspectele tehnice ale utilizării datelor publicate în format deschis pe data.gov.ro. DSOD/CPM ar putea identifica public ce instituții publice nu-și actualizează seturile lor de date pe data.gov.ro on în mod regulat. Odată ce numărul de seturi de date publicat pe portal crește, atenția va trebui să treacă în mod constant către asigurarea că aceste seturi de date sunt actualizate constant.

Raportorul IRM recomandă:

- CPM/DSOD ar putea insista ca indivizii responsabili cu publicarea datelor pe portal să fie bine familiarizați cu ghidul de publicare a datelor deschise care a fost dezvoltat în cursul lui 2015. Dacă este posibil, ghidul de publicare a datelor deschise trebuie inclus în sesiunile de instruire obligatorii pe care managerii publici sau persoanele responsabile de OGP și SNA trebuie să le parcurgă în cadrul instituției lor.
- Viitoarele hackathoane organizate sau sprijinite de DSOD/CPM care se ocupă cu publicarea datelor deschise pe data.gov.ro ar putea avea echipe cu specializări mixte (tehnicieni și activiști ai societății civile) în domenii legate de activitatea guvernamentală (sănătate, educație, finanțe, etc). De asemenea, hackathoanele specializate pe o anumită temă ar beneficia mult dacă ar avea vorbitori invitați de la ministere specializate sau instituții publice, care ar putea explica mai bine participanților ce reprezintă datele publicate pe portal, cum pot fi utilizate cel mai bine, ce alte date se mai pot găsi, etc.
- DSOD/CPM să dezvolte un mod de a conecta inventarul de seturi de date cerut de angajamentul privind inventarele de date (angajamentul 2) cu numărul de seturi de date publicate pe data.gov.ro. Nu numai că este necesar ca instituțiile să publice anumite date, ci și publicul trebuie să aibă o idee clară a numărului de seturi de date la care are acces o instituție publică și câte seturi de date sunt publicate sau sunt în curs de a fi digitalizate. Bineînțeles, seturile de date care conțin restricții de securitate, informații proprietare sau personale trebuie să fie excluse din aceste cifre.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE_martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE_martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviuurile raportorului IRM cu părțile interesate.

10: Instruirea resursei umane în domeniul datelor deschise

1. Agențiile responsabile vor întocmi programa de curs. Materialele vor fi disponibile online într-un format deschis.
2. Publicarea calendarelor cursurilor de instruire.
3. Agențiile responsabile vor desfășura 10 cursuri pe tema managementului datelor deschise. Patru sesiuni de instruire se vor ține cu ajutorul Coaliției pentru Date Deschise.
4. Va exista un proiect pilot cu o instituție publică, implicând cât mai multe părți interesate posibil: administrația, societatea civilă, jurnaliști, cetățeni, pentru a identifica datele relevante și pașii necesari pentru publicarea, actualizarea și utilizarea acestora.

Proiectul pilot va avea ca scop implementarea bunelor practici din alte țări. Fazele acestui proiect vor fi: 1) Selectarea instituției; 2) Instruirea persoanelor implicate în procesul de publicare a datelor deschise; 3) Identificarea seturilor de date relevante și a posibilelor lor aplicări/utilizări; 4) Publicarea seturilor de date; 5) Evaluarea și prezentarea rezultatelor. Rezultatele vor fi prezentate într-o conferință publică.

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru

Instituții de sprijin: Toate ministerele, Coaliția Datelor Deschise, ActiveWatch, Funky Citizens

Data de începere: August 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓	✓	✓					✓					✓	
1. Întocmirea programei			✓		✓					✓						✓
2. Publicarea calendarului cursurilor de instruire			✓		✓					✓						✓
3. Desfășurarea a 10 cursuri pe tema managementului datelor deschise				✓	✓					✓				✓		

4. Studiu pilot cu o instituție publică

			✓	✓						✓				✓		
--	--	--	---	---	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	--	--

Ce s-a întâmplat?

Datele deschise sunt o provocare majoră pentru administrația publică din România pentru că acest concept este relativ nou și există destul de puțină înțelegere a utilității și necesității deschiderii datelor publice. Acest angajament are ca scop furnizarea unei instruiți esențiale pe tema datelor deschise funcționarilor publici, precum și societății civile și companiilor care utilizează date deschise.

Departamentul de Servicii Online și Design (DSOD), cu ajutorul Coaliției Datelor Deschise, formată din organizații ale societății civile, a dezvoltat programa pentru cursurile de instruire și a organizat 8 sesiuni de formare pentru *prefecturi* (autorități județene/locale) din toată țara. Alte 3 sesiuni de formare s-au ținut cu personal de la Ministerul Muncii (2 decembrie 2014), Biblioteca Națională (5 februarie 2015) și Ministerul Culturii (29 iunie 2015).

Materialele de curs, inclusiv Ghidul de publicare a datelor deschise, prezentări și broșuri, au fost publicate pe platforma ogp.gov.ro, diseminate prin email și în timpul sesiunilor de instruire, în cadrul conferințelor și al altor evenimente.

Anunțurile privind calendarul cursurilor de instruire au fost publicate pe site-ul ogp.gov.ro cu cel puțin două săptămâni înainte de evenimente, acordând o perioadă suficientă de timp pentru înscriere și pregătire.

Scopul final este de a-i face pe toți aceia care sunt instruiți să înțeleagă beneficiile utilizării datelor deschise, cu toate că principala țintă sunt angajații sectorului public, care furnizează datele, și mediul de afaceri și societatea civilă care în final vor folosi datele și care pot aduce critici valoroase cu privire la proces.

A contat?

Sesiunile de instruire sunt vitale pentru dezvoltarea corespunzătoare a obiectivelor OGP în România, pentru că nu se poate face prea mult cu transparență și date deschise, dacă nu există cooperare din partea funcționarilor publici. Provocarea legată de cursurile de instruire este că personalul responsabil pentru implementarea angajamentelor OGP în diferite agenții publice are numeroase alte responsabilități și că există puțină motivație instituțională pentru a face din sarcinile privind OGP-ul o prioritate.

Oficialii CPM/DSOD susțin că cel puțin o treime din oamenii care erau responsabili pentru OGP în instituția lor la începutul PNA-ului 2014-2016 nu se mai află în acele funcții, deci trebuie organizate noi sesiuni de instruire. O altă posibilă problemă este faptul că uneori managerii responsabili cu gestionarea aspectelor OGP sunt supraîncărcați cu responsabilități și trimit personal de nivel mic la aceste sesiuni de instruire. În general, personalul de nivel mai mic nu are autoritatea necesară pentru a implementa cum se cuvine acțiunile necesare, ceea ce înseamnă că schema de instruire este inefficientă.

Atât reprezentanții administrației publice, cât și membrii societății civile sunt de acord că procesele de instruire și diseminare a informațiilor pe tema datelor deschise sunt un pas esențial pentru implementarea acțiunilor ulterioare în această zonă. În acest sens, programul motivațional și de instruire a fost croit pe profilul diferiților actori: funcționari publici, membri ai mediului academic, membri ai comunității IT, reprezentanți ai companiilor nou-înființate sau IMM-uri ș.a.m.d.

Ce urmează?

- Organizațiile societății civile recomandă ca sesiunile de instruire prevăzute pentru acest angajament să aibă loc într-o formă continuă, și să acopere în timp toți angajații sectorului public implicați în procesul de date deschise și transparență.
- Raportorul IRM recomandă ca sesiunile de instruire să fie dezvoltate în strânsă cooperare cu personalul instituțiilor publice locale și societatea civilă, pentru a avea o abordare descentralizată care nu ar cere neapărat personalului DSOD/CMP să călătorească în toată țara pentru a ține cursuri de instruire.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DESCRIERE-martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-DESCRIERE-martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviuurile raportorului IRM cu părțile interesate.

11: Conștientizarea principiilor OGP și a datelor deschise

Diseminarea informațiilor cu privire la principiile OGP și promovarea conceptului de date deschise într-o manieră accesibilă

1. Cancelaria va organiza 17 sesiuni de informare cu ministerele și agențiile subordonate, în colaborare cu persoanele care au fost desemnate ca responsabile cu datele deschise;
2. Cancelaria va organiza 17 ateliere de lucru cu grupuri mixte, incluzând reprezentanți ai administrației, societății civile și sectorului privat, pentru a discuta provocările, pentru a identifica soluții și pentru a promova bunele practici;
  - 2.1. Cancelaria va organiza 8 sesiuni de informare pentru personalul prefecturilor;
3. Cancelaria va continua să organizeze întâlnirile publice lunare ale Clubului OGP;
4. Site-ul ogp.gov.ro va fi actualizat în mod regulat pentru a include eforturile naționale și internaționale relevante privind OGP sau datele deschise;
5. Cancelaria va promova principiile OGP prin: pliante, tutoriale video, interviuri, social media, forumuri online și alte mijloace disponibile;

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru

Instituții de sprijin: Coaliția Datelor Deschise, ActiveWatch, Funky Citizens

Data de începere: Iulie 2014

Data finalizării: Iunie 2016

	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare publică	Responsabilitate	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator	Neînțeles	Limitat	Substanțial	Finalizat
Per total			✓		✓	✓	✓	✓		✓					✓	
1. Sesiuni de informare			✓		✓	✓				✓				✓		
2. 17 ateliere de lucru cu grupuri mixte			✓		✓	✓	✓				✓			✓		✓
3. Continuarea Clubului OGP			✓		✓	✓	✓			✓						✓
4. Actualizarea site-ului web ogp.gov.ro			✓		✓		✓				✓					✓

5. Eforturi de PR

			✓		✓			✓		✓			✓		
--	--	--	---	--	---	--	--	---	--	---	--	--	---	--	--

Ce s-a întâmplat?

OGP continuă să nu fie foarte bine cunoscut publicului larg și chiar și multor ONG-uri care ar putea fi interesate de acest subiect. Numărul persoanelor prezente la evenimentele Clubului OGP și la alte tipuri de evenimente legate de OGP nu este stabil, pentru că majoritatea oamenilor din afara Coaliției pentru Date Deschise și din afara DSOD/CPM vin doar o dată sau de două ori. Rezultatele imediate ale proiectului, în special data.gov.ro, sunt în general apreciate de utilizatori, dar numărul utilizatorilor este limitat. Raportorul IRM a interacționat cu mai mulți actori din societatea civilă, media și sectorul privat care nu erau conștienți de existența sa și cu alți câțiva care erau familiarizați cu portalul, dar erau rezervați în a se încrede în orice inițiativă venită de la guvern.

Campania de informare are scopul de a crea un nivel de conștientizare a proiectului OGP în România și a importanței angajamentelor pe care și le-a asumat țara. Din nefericire, există puține date publice disponibile cu privire la modul în care a fost organizată și implementată această campanie de informare.

Primele două etape au în vedere **desfășurarea sesiunilor de informare și a atelierelor de lucru** cu diferiți actori, incluzând funcționari civili și companii din sectorul privat, în special IMM-uri, asociații sătești și județene și municipalități (prefecturi). Aceste activități sunt în curs de desfășurare până în 2016. În timp ce nivelul de finalizare a acestor etape este încă limitat, acestea par să țină pasul cu calendarul PNA. Doar 3 dintre cele 17 sesiuni de formare au fost organizate, cu personal de la Ministerul Muncii, Ministerul Culturii și de la Biblioteca Națională. Altor instituții, în special administrațiile locale, li s-au ținut prezentări, informal, în cadrul întâlnirilor care au fost detaliate în comentariile angajamentului anterior. Cele 8 sesiuni pentru personalul prefecturilor au avut o componentă de conștientizare (prezentând principiile guvernării deschise) și o componentă tehnică ce se concentrează pe datele deschise.

A treia etapă constă în **continuarea Clubului OGP**, un eveniment lunar unde părțile interesate se întâlnesc și discută angajamentele sau alte idei pe care le pot avea cu privire la date deschise și transparență. Întâlnirile Clubului au contribuit foarte mult la construirea de punți reale între guvern și societatea civilă, lucru care a avut un impact important asupra cooperării lor, în general. Reprezentanții sectorului privat sunt, de asemenea, incluși în această întâlnire lunară, dar puțin sunt prezenți în mod constant și majoritatea sunt IMM-uri. Întâlnirile Clubului au avut loc lunar, existând întotdeauna o bună comunicare între guvern și actorii implicați.

A patra etapă este legată de **site-ul web general al OGP în România** – ogp.gov.ro – care a funcționat ca o poartă de acces pentru proiectul OGP, unde aproape toate informațiile discutate au fost incluse și deschise spre dezbatere pentru actorii care nu au putut participa direct la întâlnirile Clubului OGP. Site-ul web include și o arhivă cu rezumatele tuturor conversațiilor și prezentărilor din cadrul întâlnirilor Clubului OGP și a informat în mod constant toate părțile implicate în următorii pași ai proiectului. Site-ul web a fost actualizat cel puțin o dată pe săptămână și oferă informații despre majoritatea proiectelor conectate sau asociate cu PNA-ul OGP în România. Este considerat în mare măsură una dintre cele mai bune surse publice de informații pe această temă, din România.

A cincea etapă constă într-un **PR coordonat** și eforturi de comunicare menite să crească nivelul de conștientizare al proiectului OGP în România. Finalizarea acestei etape a fost limitată, având în vedere nivelul scăzut în general al conștientizării OGP, în ciuda eforturilor făcute de CPM/DSOD. Unul dintre motivele pentru rezultatele limitate poate să fie lipsa generală de interes a actorilor neimplicați în proces. Majoritatea eforturilor PR făcute și revizuite de raportor i-au avut ca țintă pe suspecții obișnuiți, ONG-urile sau instituțiile publice deja conectate sau presupunse a fi în cunoștință de cauză cu privire la inițiativa OGP. Aceste eforturi nu prea au avut succes, pentru că pare să existe un interes general scăzut pentru subiectul datelor deschise și transparenței în România.

A contat?

Una dintre principalele provocări ale progresului OGP în România este faptul că rezultatele sale sunt necunoscute sau par neinteresante publicului larg. Pe de altă parte, o mai bună înțelegere de către public a guvernării deschise și a potențialului implementării complete a angajamentelor OGP ar putea încuraja o presiune mai mare din partea publicului asupra guvernului pentru a-și îndeplini obligațiile. În acest context, orice tip de acțiuni de conștientizare ar fi utile. Cu toate acestea, sesiunile de informare, Clubul OGP și eforturile de PR au avut doar un efect minor, pentru că majoritatea oamenilor care au participat la aceste activități sunt oficiali publici cu puțină responsabilitate sau, mai des, persoane din IT cu o foarte mică influență asupra proceselor decizionale.

Clubul OGP este foarte important și influent în lărgirea coaliției oamenilor care înțeleg principiile OGP și guvernarea deschisă, în general. Dar este la o scară destul de mică și în general găzduiește oameni care sunt deja implicați în procesul OGP, lucru care face ca impactul său să fie minor. Pe de altă parte, numărul mic de participanți și prezența bazată pe actori care cunosc bine OGP-ul, ajută la purtarea de discuții avansate din perspectivă tehnică.

Comparat cu sesiunile de informare generală, atelierile de lucru cu grupuri mixte au fost mai utile, pentru că reunesc societatea civilă, administrația și sectorul privat. Acestea au beneficiat de o prezență mai bună din partea oficialilor publici, mai ales atunci când întâlnirile au avut loc sub umbrela DSOD/CPM. Un astfel de aranjament a oferit ocazii mai bune pentru interacțiunea și schimbul de idei dintre administrația publică și societatea civilă.

Site-ul web ogp.gov.ro are un impact mai moderat, pentru că stochează date și informații care pot fi accesate de oricine caută date privind procesul OGP în România. Este construit modular, ceea ce îl face ușor de înțeles și utilizat chiar și de către oameni cu puține cunoștințe anterioare legat de OGP, dar oferă și un acces bun la date mai avansate și mecanisme de urmărire. Site-ul ogp.gov.ro este cel pe care trebuie să-l vizitezi dacă vrei să afli ceva despre datele deschise și OGP în România – și numărul de vizitări online au crescut lent, dar constant, în anii recentți.

În final, eforturile de PR în sine tind să fie limitate din punct de vedere al varietății și impactului, mai ales în condițiile în care DSOD/CPM și societatea civilă însăși nu au găsit un unghi sau un argument funcțional care să convingă mai mulți oameni să se implice și să își asume responsabilitate în procesul OGP. Cea mai bună metrică pentru a evalua cât de bine funcționează eforturile de a promova datele deschise și procesul OGP este să se vadă numărul persoanelor sau ONG-urilor noi care sprijină noul PNA sau supervizarea implementării actualului PNA. Aceste cifre sunt limitate.

De aceea, este necesar un proces mai eficient de diseminare a informațiilor și de încercare de a ajunge la o gamă mai largă de actori. Procesul nu și-a atins obiectivele, din cauza mai multor factori: 1. Asocierea cu un guvern nepopular; 2. Prea puține eforturi, și

faptul că acestea au fost în general direcționate către actorii fără putere decizională; 3. O lipsă generală a interesului în subiectul datelor deschise și transparenței în România; 4. Niciun plan specific care să stabilească o legătură cu media

Ce urmează?

Pentru a crește nivelul de conștientizare cu privire la procesul OGP în România, raportorul IRM recomandă:

- Instituțiile și asociațiile academice ar putea fi incluse în procesul de diseminare a ideilor și principiilor OGP. Dacă unul dintre obiectivele importante ale angajamentului este extinderea nivelului de înțelegere și utilizare a rezultatelor OGP, universitățile ar putea fi una dintre țintele principale ale diseminării. Pe lângă sesiunile informative organizate de reprezentanții CPM/DSOD la aceste universități, ar fi foarte util să se organizeze ateliere de lucru mai tehnice, în care oficiali guvernamentali de la diferite ministere ar putea veni și prezenta seturile de date disponibile și le-ar putea explica studenților ce pot face cu ele.
- Viitorul plan de comunicare organizat de toate părțile interesate ar trebui să fie public și vizibil, pentru a le permite altor actori să se implice, chiar dacă doar în anumite segmente, municipalități sau activități.
- Instituțiile publice ar putea disemina ideile și principiile OGP direct către media, introducând link-uri web către seturile de date, ghiduri și declarațiile OGP publicate pe data.gov.ro în propriile comunicate publice, mai ales în comunicatele de presă și/sau interviurile online.
- Guvernul ar putea organiza mici concursuri publice pe tema utilizării rezultatelor OGP, în special a datelor deschise publicate pe data.gov.ro. Aceste concursuri nu trebuie neapărat să ofere premii, ci recunoaștere publică (similar programelor guvernamentale de internship) în schimbul unor mici sarcini sau inițiative implicând datele publicate pe data.gov.ro. Astfel de evenimente ar mima, de fapt, activitățile ce au loc în general în hackathoane, cu diferența că sarcinile ar putea fi mai ușoare și ar putea fi îndeplinite de către oameni de acasă.

Surse

- [Ghid de publicare a datelor deschise - http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE-martie-20151.pdf](http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/03/GHID-DE-PUBLICARE-A-DATELOR-DE-SCHISE-martie-20151.pdf)
- Raportul IRM privind OGP 2012-2014 - http://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/Romania_IRM_Report_Final_Eng.pdf
- Raport de monitorizare OGP 2014, Open Society Foundation - <http://www.fundatia.ro/guvernare-deschis%C4%83-%C8%99i-date-publice-deschise-%C3%AEn-rom%C3%A2nia>;
- Interviurile raportorului IRM cu părțile interesate.

V. Proces: Autoevaluare

Procesul de autoevaluare a fost meticolos și s-a încadrat în timp. Acesta a reprodus informațiile provenite atât de la instituțiile publice implicate, cât și comentariile primite de la societatea civilă. Raportul a fost deschis pentru dezbateri timp de aproape trei săptămâni, începând cu 2 septembrie și până pe 28 septembrie, părțile interesate fiind invitate la o întâlnire deschisă cu prezentarea raportului de evaluare. La evenimentul din 28 septembrie, societatea civilă a făcut mai multe comentarii și sugestii, care au fost incluse în versiunea finală a raportului de auto-evaluare. Raportul final include scurte prezentări ale eforturilor privind consultările pentru dezvoltarea Planului național de acțiune, eforturile privind consultările pentru implementarea planului de acțiune și pe cele pentru perioada de comentarii publice pe perioada desfășurării autoevaluării.

V.1: Lista de verificare a autoevaluării

A fost publicat raportul anual de progres?	Da
A fost acest lucru făcut conform calendarului? (termen limită 30 sept. pentru majoritatea guvernelor, 30 martie pentru grupul 1.)	Da
Este raportul disponibil în limbaj(e) administrativ(e)?	Da
Este raportul disponibil în limba engleză?	Da
A asigurat guvernul o perioadă de două săptămâni pentru comentarii publice cu privire la versiunile raportului de autoevaluare?	Da
S-au primit comentarii publice?	Da
Este raportul stocat pe portalul OGP?	Da
A inclus raportul de autoevaluare o recapitulare a eforturilor privind consultările din timpul dezvoltării planului de acțiune?	Da
A inclus raportul de autoevaluare o recapitulare a eforturilor privind consultările din timpul implementării planului de acțiune?	Da
A inclus raportul de autoevaluare o descriere a perioadei de comentarii publice din timpul dezvoltării autoevaluării?	Da
A acoperit raportul toate angajamentele?	Da
A evaluat raportul gradul de finalizare a fiecărui angajament conform calendarului și etapelor din planul de acțiune?	Da
A răspuns raportul recomandărilor cheie IRM (2015+ doar)?	Da

Rezumatul informațiilor suplimentare

Autoevaluarea guvernului a fost publicată pe 30 septembrie 2015. Informațiile privind autoevaluarea și procesul de consultare publică pe tema autoevaluării au fost puse la dispoziție pe ogp.gov.ro și în buletinul de știri al Clubului OGP cu două luni în prealabil. Data evenimentului de consultare publică a fost prima oară programată să fie 24 septembrie, dar mai târziu a fost amânată pentru 28 septembrie, pentru a obține o rată de participare mai mare a activiștilor societății civile. Autoevaluarea guvernului a fost întotdeauna publicată pe site-ul web ogp.gov.ro și periodic actualizată, pe măsură ce a fost modificată de autori. Reprezentanții societății civile au recunoscut că versiunea finală a autoevaluării a inclus toate observațiile sau comentariile majore pe care le-au făcut în timpul procesului de consultare. Niciun angajament din PNA nu a lipsit, iar reprezentanții societății civile și guvernului au admis că practic toate angajamentele au fost supuse discuțiilor cu organizațiile societății civile și că a existat implicare din partea CPM/DSOD.

VI. Contextul țării

România are un cadru legal bine dezvoltat care îndeplinește cerințele de apartenență la UE legat de legile privind transparența și accesul la informații. O mare parte a acestei legislații a fost dezvoltată de România ca parte a procesului de aderare la UE în perioada 2000-2004. Cu toate acestea, există o îngrijorare că aceste legi există numai nominal, cu un nivel răspândit și endemic al corupției, atingând fiecare parte a statului. Mai exact, există cazuri bine documentate de corupție care au fost întâlnite în mod specific în domeniul achizițiilor publice și în sistemul de sănătate²⁶.

Dezvoltările recente originând din mecanismul de verificare UE, precum și concurența politică robustă și demagogia candidaților pentru conducerea țării a generat, totuși, o dezbateră nouă și vibrantă cu privire la transparență și anticorupție. Drept rezultat al acestor două aspecte, pe lângă câteva episoade de schimbări în cadrul guvernului din cauza acuzațiilor de corupție, a crescut semnificativ gradul de transparență și responsabilitatea în România. Această perioadă a marcat și un nivel crescut al activității societății civile și a influenței în societatea și politica românească²⁷.

Anii recenți au văzut o putere majoră acordată instituțiilor judiciare, în special instituției responsabile cu activitățile anticorupție, Direcția Națională Anticorupție (DNA). Există percepții potrivit cărora represiunea împotriva corupției începe să dea rezultate și este posibil să marcheze o schimbare a culturii birocratice din România. Oficialii corupți ai guvernului se confruntă acum cu perspectiva foarte reală de a fi anchetați penal de autoritățile judiciare pentru cea mai mică infracțiune. Acest lucru este demonstrat de eficacitatea DNA-ului, care a făcut numeroase arestări în ultimii ani, arestând atât politicieni cât și oficiali guvernamentali fără rol politic. Din 2013, DNA-ul a reușit condamnarea a 1138 de persoane pentru corupție, incluzând 92 primari, 24 vice-primari, 22 președinți de consilii județene și zeci de oficiali locali²⁸.

Se spune că anchetările recente au creat o cultură de conformitate legală strictă din partea oficialilor guvernamentali, care a avut efectul neintenționat de a crește rigiditatea birocratiei. Acest lucru a dus la refuzul oficialilor guvernamentali de a respecta directiva sau inițiativa dacă nu este clar sau direct stipulat în legislație sau în reglementări²⁹. Atitudinea actuală față de legislația din România este mai preocupată de respectarea literală a unei anumite legislații, decât de înțelegerea și internalizarea reală a prevederilor legale care privesc transparența și deschiderea guvernării, spre exemplu. Situația a exacerbat percepția și așa slabă a publicului și a generat o lipsă de încredere în instituțiile guvernamentale, în special în ceea ce privește promisiunile de îmbunătățire și reformă³⁰. Pe scurt, acesta ar fi unul dintre motivele pentru care un proces pozitiv, așa cum este OGP, care a dat niște rezultate (cu toate că încă limitate), este ignorat sistematic sau trecut cu vederea de public și de majoritatea societății civile.

În ciuda măsurilor recente anticorupție demonstrate de stat, Indicele de percepție a corupției al Transparency International a clasificat România ca având cel mai mare nivel de corupție din UE în 2014 – neschimbat față de anul anterior. La nivel internațional, același indice clasifică România pe locul 69 din 175 de țări³¹. Dna. Kovesi, procurorul general al DNA declară că este ridiculizată în mod constant drept spion stalinist și este atacată personal în mod regulat de diferite mijloace media deținute de indivizi influenți pentru că își face datoria. Acest lucru a fost demonstrat în special de succesul ei de a-l acuza pe Dan Voiculescu un politician și oligarh care este proprietar în mediul media și care a fost condamnat la 10 ani de închisoare pentru corupție³².

Recentele alegeri din noiembrie 2014 au dus la înfrângerea Primului Ministru Ponta în cursa pentru alegerile prezidențiale împotriva lui Klaus Iohannis, fostul primar al Sibiului. Ponta și-a recunoscut înfrângerea și a continuat să fie Prim Ministru timp de

încă un an după alegerile prezidențiale. Un incendiu teribil într-un club din București ce a avut loc la finalul lunii octombrie 2015, și a dus la moartea a 60 de oameni și la rănierea altor 150, a generat blamarea Primului Ministru și guvernului său, ducând la demisia acestora. Brutalitatea incendiului și dezbaterile ce a urmat cu privire la siguranța localurilor și clădirilor comerciale, inclusiv acuzațiile de corupție cu privire la acordarea autorizațiilor de construcție, pe lângă acuzațiile de corupție implicându-l pe Primul Ministru care existau deja și care au început să escaladeze, au forțat demisia acestuia 4 zile mai târziu.

Fără vreo opțiune clară a succesului din cauza unei majorități parlamentare slabe, Dacian Cioloș, un politician independent, fost Comisar european a fost solicitat de Președintele Klaus Iohannis să formeze guvernul și să acționeze ca Prim Ministru. Guvernul Cioloș a fost investit la mijlocul lunii noiembrie. În acest moment nu este clar cum va influența această schimbare continuarea procesului OGP în România, pentru că DSOD și CPM sunt în prezent remaniați de noul Prim Ministru. A fost creată o nouă poziție în Cabinet pentru Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic și se așteaptă ca acest minister să coopereze cu DSOD/CPM pentru a asigura un flux mai bun de comunicare cu actorii relevanți și consultarea acestora. Coaliția românească pentru Date Deschise a trimis mai multe scrisori noului Prim Ministru, cerându-i să continue pe drumul către date deschise și guvernare deschisă³³. Acestea includ sugestii privind idei concrete despre ce se poate face,³⁴ discuții legate de consultările ce urmează pentru noul plan național de acțiune, și proteste împotriva trecerii responsabilității pentru procesul OGP către noul Minister pentru Consultare Publică și Dialog Civic³⁵.

---

²⁵ <http://bit.ly/1PDFNPV>

²⁶ "Public Procurement Corruption in Romania," *EurActiv Special Report* (10-14 November 2014), <http://bit.ly/1PV4Bda> ; "Mass Exodus: Why corruption in Romania's healthcare system is forcing its doctors to work abroad," *The Independent*, 2 January 2014, <http://ind.pn/1L0YdjB>

²⁷ Open Society Foundation, <http://bit.ly/1PDdRqM> ; Transparency International Romania, <http://bit.ly/1QIKhiH> ; România Curată, <http://bit.ly/1nQ3cyQ>.

²⁸ "Cleaning up: Romania's anti-corruption agency makes some welcome waves," *The Economist*, 21 February 2015, <http://econ.st/1Euiew6> ; "Romania's powerful mayors tumble in corruption crackdown," *Reuters*, 1 October 2015, <http://reut.rs/1X6jhMC>.

²⁹ "Romania's anti-corruption mania," *New York Times*, March 2015, <http://nyti.ms/1KsHQkX>

³⁰ "Immune System," *The Economist*, June 2015, <http://econ.st/1oamJK3>

³¹ Transparency International, *Corruption Perception Index* (2014), <http://bit.ly/1SvLAVH>

³² "In a soft-spoken Romanian prosecutor, some see an 'earthquake,'" *New York Times*, 14 November 2014, <http://nyti.ms/1QILfez>

³³ <http://bit.ly/20u0Bf7>

³⁴ <http://bit.ly/1PV5pio>

³⁵ <http://bit.ly/1S3padP>

Prioritățile părților interesate

Prioritățile actualului PNA:

Principalele priorități ale societății civile pentru actualul PNA au constat în a se asigura că guvernul continuă să construiască transparența și să livreze date deschise pe portalul public data.gov.ro. Majoritatea angajamentelor incluse în planul de acțiune au fost auxiliare acestui scop, în special cele privind prevederile legii 544/2001 sau inventarele de seturi de date pe care instituțiile publice le controlează.

Principalul motiv pentru aceste obiective este o dorință a organizațiilor societății deschise de a încuraja instituțiile publice să-și reorganizeze modul de lucru forțându-le să arate publicului livrabilele interne. Se speră ca printr-un acces mai mare al publicului, aceste livrabile să fie revizuite și înțelese mai bine, îmbunătățind și responsabilitatea publică. De asemenea, se are în vedere că printr-o mai bună familiarizare, societatea civilă va fi într-o poziție mai bună pentru a oferi sugestii mai bine adaptate cu privire la modul în care guvernul își poate îmbunătăți activitatea.

Legislația românească cere proceduri complexe cu privire la multe tipuri de date, inclusiv date bugetare, dar societatea civilă nu poate superviza aceste proceduri pentru că ele nu sunt transparente. Prin publicarea mai multor livrabile finale și a unora intermediare, societatea civilă se așteaptă să obțină accesul la date și, de asemenea, o certitudine mai mare cu privire la conformitatea cu procedurile legale.

Un alt factor important este faptul că instituțiile guvernamentale au mai multe tipuri de date care sunt considerate importante și sensibile în formaturi închise cu care este dificil de lucrat. Încurajând instituțiile să publice date pe data.gov.ro, societatea civilă cere și ca aceste date să fie trecute dintr-un format închis, pdf sau tipărit, la un format de date deschise mai prietenos și mai accesibil.

În afară de data.gov.ro, societatea civilă dorește să prioritizeze standardele de contractare deschisă pentru achizițiile publice. Mulți ani, România a fost bombardată cu acuzații de corupție și fraudă legat de banii publici. Aceste acuzații au afectat încrederea publicului în instituțiile politice și în organizațiile societății civile deopotrivă. Implementarea standardelor contractării deschise ar fi sporit transparența operațiunilor de achiziții și ar fi facilitat urmărirea nu numai a aspectelor legate de corupție, ci și pe aceea a investițiilor neviabile.

Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD) are o putere politică limitată asupra ministerelor și astfel are o capacitate limitată de a direcționa natura angajamentelor dincolo de sfera sa de influență limitată. Totuși, poziționarea sa direct sub controlul Primului Ministru îl face mai relevant și mai legitim decât dacă ar fi repositionat sub autoritatea unui minister de linie. Acest lucru a avut ca rezultat concentrarea DSOD pe date deschise pe data.gov.ro. Acesta a oferit și cursuri de instruire și informații personalului cheie și actorilor din cadrul guvernului, într-o licitație pentru a face procesul OGP să decurgă lin.

Scopul planului de acțiune legat de contextul național

Procesul OGP în România s-a desfășurat într-o manieră cumva dezorganizată, cu o abordare aleatorie a participării părților interesate. Există o percepție în rândul unor organizații ale societății civile cum că OGP este un mecanism ținut în viață în principal prin voința societății civile și a specialiștilor nepolitici și desemnați pe alte criterii decât politice, care lucrează la guvern. Societatea civilă nu este neapărat principalul motor al proiectului, dar nu există un consens clar în rândul diferitelor instituții și agenții guvernamentale cu privire la care ar trebui să fie direcția generală a procesului, ceea ce înseamnă că OGP nu are un leadership puternic, foarte clar și acceptat în general.

Alți actori relevanți, cum ar fi mediul academic sau cel privat, par să nu fie dispuși sau să nu fie invitați sau să fie capabili să participe. Au existat numeroase eforturi, dar fără succes, de a implica sectorul privat, atât IMM-urile cât și companiile mari, în timp ce mediul academic este văzut rar ca o prioritate și de către societatea civilă și de către guvern. Majoritatea celor din mediul academic implicați în OGP participă mai degrabă în calitate de reprezentanți ai diferitelor organizații ale societății civile, decât ai mediului academic.

Mediul academic nu a fost implicat suficient sau într-un mod eficient. Cel mai bun mod de a face acest lucru ar fi instruirea și/sau încurajarea profesorilor să se familiarizeze cu datele deschise oferite prin OGP și, la rândul lor, aceștia ar trebui să-și instruiască și să-și încurajeze studenții să folosească aceste date în proiectele lor de cercetare sau chiar și pentru acțiuni antreprenoriale mici.

În comparație cu Planul de acțiune anterior, societatea civilă a fost capabilă să se concentreze mai bine pe Planul național de acțiune actual, pentru că a putut începe o coaliție numită Coaliția pentru Date Deschise, care a primit finanțare din fonduri EEA, începând cu mai 2014. Drept consecință, organizațiile care au format coaliția au fost Open Society Institute, Funky Citizens și Asociația pentru Tehnologie și Internet. Aceste organizații au fost în poziția excelentă de a superviza îndeaproape și de interveni în procesul OGP fără a se concentra pe eforturi de strângere de fonduri.

Un alt punct important care trebuie știut despre contextul românesc este suprapunerea dintre OGP și Strategia Națională Anticorupție a României. Suprapunerea este parțial instituțională, având în vedere că primul minister responsabil de implementarea primului Plan OGP național de acțiune în România a fost Ministerul Justiției, aceeași instituție responsabilă de Strategia Anticorupție. Drept rezultat, cele două au fost cumva combinate și sunt încă privite ca similare sau aparținând aceleași idei de către majoritatea funcționarilor publici, chiar dacă acum cele două planuri sunt în mod clar împărțite instituțional și din punct de vedere al obiectivelor.

Totuși, suprapunerea a fost benefică pentru OGP, pentru că Strategia națională anticorupție este mai cunoscută și a fost punctul de presiune din partea liderilor politici români și a instituțiilor europene. Atât timp cât cele două sunt văzute ca similare, având în vedere lipsa voinței politice de a implementa OGP-ul, există un anumit avantaj pentru agenda OGP dacă obiectivele lor rămân aliniate. Cu toate acestea, ar trebui să existe un obiectiv pentru a crea o presiune publică și o voință politică mai mari pentru OGP, în special.

Lipsa puterii politice ce înconjoară OGP-ul în România are mai multe cauze și efecte care pot îngreuna procesul. Din cauza faptului că OGP-ul este gestionat aproape exclusiv de oficiali tehnocrați neafiliați politic din Biroul Cancelariei Primului Ministru/Departamentul de Servicii Online și Design (DSOD), există o temere că OGP-ul va fi funcțional doar atâta timp cât aceste persoane rămân implicate în proces. În cazul unei schimbări complete a guvernului, personalul acestui birou ar putea fi și el schimbat, ceea ce ar putea bloca eforturile depuse până în prezent. Cu alte cuvinte, efectele și angajamentele OGP par solide, dar există temeri că acestea ar putea fi inversate ușor în cazul unor schimbări politice majore.

O altă problemă contextuală care face ca viitorul OGP-ului în România să fie cumva nesigur este lipsa unui campion politic. Nicio figură politică importantă (din guvern sau din opoziție) nu a inclus OGP-ul în mesajul său de campanie sau în chemarea sa de raliere. Fostul prim ministru nu a inclus acest subiect în mandatul său, cu toate că inițiativa sa de a crea DSOD și de a-i oferi un sprijin politic a fost probabil cea mai influentă decizie politică cu privire la OGP. Actualul prim ministru a declarat în mod repetat că deschiderea și transparența sunt pe lista priorităților mandatului său, dar există o legătură mică sau indirectă cu OGP-ul sau cu următorul Plan național de acțiune.

Mai rămâne nevoia de a avansa pe calea datelor deschise în România. Cu toate acestea, acest lucru va necesita modificări legislative pentru a asigura conformitatea tuturor departamentelor și agențiilor guvernamentale afectate. În acest moment, se dezbate dacă legislația existentă oferă un drept direct de acces la date deschise sau dacă acces ar trebui să fie acordat printr-o legislație nouă sau prin modificări aduse legislației existente.

În cazul în care calea legislativă nu va funcționa, societatea civilă se va concentra probabil pe crearea unui obicei al instituțiilor publice de a publica date deschise. Acest obicei ar fi inoculat prin educație, instruire și presiune publică continuă pusă pe instituțiile publice pentru a permite accesul la datele deschise relevante și actualizate.

O altă prioritate pentru societatea civilă va fi probabil implementarea principiilor de contractare deschisă. Chiar dacă legislația actuală privind achizițiile publice are prevederi legate de un astfel de proces, societatea civilă va fi probabil interesată să le rafineze și să le facă mai adecvate și mai transparente. Dacă legislația actuală privind achizițiile publice nu are astfel de prevederi, sarcina va fi și mai dificilă și va cere și mai mult efort din partea societății civile pentru a convinge o instituție să devină proiectul pilot și să treacă prin întregul proces subliniat în angajament⁷.

În mod similar, se așteaptă ca guvernul să continue și el să se concentreze pe instruire și pe facilitarea accesului la date deschise prin intermediul data.gov.ro. Pe lângă aceste priorități, guvernul va încerca și să încerce să adopte și să actualizeze angajamentele anterioare înaintate de ministere și să insiste ca acestea să fie îndeplinite în cadrul planului de acțiune viitor, dacă nu sunt finalizate pe durata actualului plan de acțiune.

VII. Recomandări generale

Această secțiune cuprinde recomandări generale pentru următorii pași ai OGP într-un context mai larg, mai degrabă decât pentru angajamente specifice.

Recomandări transversale

Recomandări instituționale

- Pentru a face OGP-ul o prioritate instituțională, mai degrabă decât un proces voluntar, guvernul ar trebui să adopte următorul Plan Național de Acțiune OGP ca o Hotărâre de Guvern, mai degrabă decât un memorandum, ceea ce va oferi o stimulare suplimentară pentru oficialii ministerului de a pune în aplicare planul de acțiune.
- Pentru a mări responsabilitatea în cadrul procesului OGP și direcționarea mai multor resurse către acesta, guvernul ar putea extinde capacitatea instituțională a DSOD în următorii doi ani, astfel încât să aibă o echipă de bază care să poată colabora mai strâns cu societatea civilă și administrația, atât la nivel local, cât și la nivel național, pentru o mai bună implementare a obiectivelor de date deschise și transparență și pentru a oferi părților interesate relevante o formare corespunzătoare.
- Pentru a avea o vizibilitate mai mare a activităților OGP/SNA și pentru a crea responsabilitatea instituțională pentru progresul lor, toate ministerele publice trebuie să desemneze un singur individ/departament/unitate având sarcina de a gestiona aspectele legate de OGP, SNA (Strategia Națională Anticorupție) și SCMI (Sistemul de Control Intern/Managerial), care sunt toate cumva legate de și gestionează transparența, deschiderea și integritatea.
- Pentru a crește gradul de responsabilizare al agențiilor de implementare a OGP și pentru a accentua rolul consultărilor publice, guvernul va trebui să adopte politici sau legislație care obligă ministerele să publice versiunile finale ale proiectelor de lege care părăsesc ministerul (sau ședințele de cabinet) înainte de a fi votate în Parlament. Acest lucru este deosebit de important pentru societatea civilă, deoarece îi permite monitorizarea post-consultare a proiectelor de lege.
- Pentru a crește gradul de conștientizare a publicului față de planul de acțiune OGP în România, guvernul ar putea crea un program după modelul internship.gov.ro, pentru a încuraja aplicații sau programe de vedere orientate către domeniului social, construite de cetățeni, pe baza datelor deschise publicate pe data.gov.ro. Guvernul ar putea oferi finanțare și asistență pentru a dezvolta inițiative care ar avansa valorile OGP și ar spori accesul cetățenilor la informație.

Scopul Planului de acțiune

- Pentru a restructura seturile de date din ministere, agenții și instituții, următorul Plan Național de Acțiune ar trebui să includă un angajament clar de dezvoltare a unui proiect pilot privind publicarea mai multor seturi de date interne de interes public vital pe data.gov.ro într-un singur format. Pentru a se asigura că seturile de date publicate sunt relevante și accesibile publicului, guvernul ar trebui să se consulte cu societatea civilă în privința celor mai bune practici.
- Următor Planul Național de Acțiune ar putea include un proiect pilot pentru extinderea publicării datelor deschise pe data.gov.ro, la nivelul tuturor celor 42 de municipii.

Implicarea părților interesate

- Pentru a stimula participare și înțelegerea OGP la un nivel mai extins, guvernul ar trebui să includă în procesul de consultare grupuri academice, echipe de cooperare și de cercetare.

Comunicarea publică

- Pentru creșterea gradului de conștientizare a OGP în România, guvernul ar trebui să organizeze mai multe vizite sau implicarea directă din partea oficialilor guvernamentali sau a factorilor cheie din societatea civilă sau a sectorului privat în conferințe de presă, întâlniri ale Clubului OGP sau alte evenimente de creștere a gradului de conștientizare.
- Pentru a aborda dificultățile actuale privitoare la determinarea stadiului exact al legislației propuse, guvernul ar trebui să consolideze toate informațiile privind activitățile ministerelor referitoare la consultări legislative pe un singur portal accesibil. Pentru a spori gradul de conștientizare a publicului și participarea la procesul de consultări cu privire la legislație, portalul ar trebui să includă un mecanism de feedback pentru părțile interesate, pentru ca acestea să aibă posibilitatea de a trimite observații direct ministerului sau agenției responsabile cu procesul de consultare publică.

PRIMELE CINCI RECOMANDĂRI "SMART"
1. Adoptarea următorului Plan de acțiune OGP mai degrabă ca Hotărâre de Guvern în loc de memorandum.
2. O vizibilitate mai mare a activităților OGP și crearea responsabilității instituționale pentru progresul lor, cu recomandarea ca toate ministerele publice să desemneze un singur individ/departament/unitate având sarcina de a gestiona aspectele legate de OGP, SNA (Strategia Națională Anticorupție) și SCMI (Sistemul de Control Managerial / Intern), care sunt toate cumva legate de și gestionează transparența, deschiderea și integritatea.
3. Extinderea capacității instituționale a DSOD, sprijinirea focalizării și intensificarea procesului de leadership pe care DSOD/CPM trebuie să îl aibă în viitorul Plan național de acțiune.
4. Crearea unui portal guvernamental – sau adăugarea la transparenta.gov.ro – unde cetățenii pot găsi toată legislația supusă consultării publice. Un singur portal ar furniza

abilitatea de a trimite comentarii direct către ministerul sau agenția competentă care supervizează consultarea publică.

5. Următorul Plan național de acțiune ar putea include cerințe ca toate cele 42 de prefecturi din România să publice datele deschise pe portalul guvernamental data.gov.ro.

VIII. Metodologie și surse

Metodologie și surse

Pentru completarea auto-evaluării guvernului, un raport de evaluare independent al IRM este elaborat de către raportori pe tema guvernării de notorietate, proveniți, de preferință, din fiecare țară participantă la OGP.

Acești experți folosesc un chestionar de raportare independentă și liniile directe privind OGP-ul¹, bazate pe o combinație de interviuri cu actorii locali OGP, precum și pe muncă de birou. Acest raport este împărțit cu un mic Grupul de Experți Internaționali (numit de Comitetul Director al OGP), în vederea recenziei, efectuată în scopul de a se asigura că au fost aplicate cele mai înalte standarde de cercetare și s-au depus eforturile corespunzătoare.

Analiza progresului planurilor de acțiune ale OGP este o combinație de interviuri, muncă de birou și feedback-ul obținut în cadrul întâlnirilor cu părțile interesate din mediul neguvernamental. Raportul IRM se bazează pe concluziile raportului de auto-evaluare al guvernului, precum și pe orice alte evaluări de progres, efectuate de către societatea civilă, sectorul privat sau organizații internaționale

Fiecare raportor local organizează reuniuni de lucru cu părțile interesate pentru a asigura prezentarea corectă a evenimentelor. Având în vedere constrângerile bugetare și timpul limitat, IRM nu poate consulta toate părțile interesate sau afectate. În consecință, IRM se luptă pentru transparență metodologică și de aceea, acolo unde este posibil, face public procesul de implicare a părților interesate în cercetare (detaliat în această secțiune). În acele contexte naționale unde este necesar anonimul informatorilor - atât din mediul guvernamental cât și din mediul neguvernamental - IRM își rezervă dreptul de a proteja anonimul informatorilor. În plus, din cauza limitărilor necesare ale metodologiei, IRM încurajează comentariile pe marginea versiunilor de lucru publice ale fiecărui document național.

Interviuri și focus grupuri

Fiecare raportor național va efectua cel puțin un eveniment de informare publică. Trebuie avută în vedere invitarea altor părți interesate din afara listei "obișnuite" de participanți, care deja participă la procesele existente. Pot fi necesare mijloace suplimentare pentru a aduna contribuția părților interesate într-un mod mai semnificativ (de exemplu: sondaje on-line, răspunsurile scrise, interviuri de urmărire). În plus, raportorii vor efectua interviuri specifice cu agențiile responsabile în cazul în care, pentru respectarea angajamentelor asumate, sunt necesare mai multe informații decât cele prevăzute în auto-evaluare sau accesibile online.

Procesul de colectare a informațiilor din România s-a bazat, în cea mai mare măsură, pe interviuri individuale și de grup. Interviurile de grup au fost, în mare parte, cu părțile interesate din același sector (public și organizații ale societății civile), deoarece organizarea de întâlniri în lunile iulie și august s-a dovedit a fi imposibilă. Evenimentul public pentru colectarea de informații a făcut parte dintr-o reuniune desfășurată sub titulatura Clubului OGP, după evenimentul dedicat auto-evaluării guvernului. Întâlnirea a avut mai mult de 20 de participanți din societatea civilă și din administrația centrală. Data interacțiunii a fost 28 septembrie 2015. S-au discutat toate angajamentele PNA 2014-2016, pe rând, toți cei prezenți având posibilitatea de a face observații, dacă doreau.

La solicitarea celor intervievați, unele dintre numele lor au fost pastrate anonime.

Reprezentanții DSOD au fost intervievați de mai multe ori, în lunile martie, iunie și septembrie 2015. Unii dintre aceștia au fost, de asemenea, contactați prin e-mail pentru informații specifice.

Andrei Nicoară, de la Cancelaria Primului Ministru a fost, de asemenea, interviuat în iunie 2015 și prin e-mail.

Dan Bugariu, de la Smart City, din Timișoara, a fost interviuat prin Skype, în iunie și iulie 2015.

Silviu Vert, de la Open Knowledge Foundation, din Timișoara, a fost interviuat prin Skype, în iulie și august 2015.

Andrei Petcu, Paul Chioveanu, Elena Calistru, reprezentanți ai Ceata, și respectiv ActiveWatch, Funky Citizens, au fost intervievați în iulie, august și septembrie 2015. Toate cele trei organizații fac parte din Coaliția Română pentru Datele Deschise.

Mai mulți oficiali publici și personal tehnic de la Ministerul Justiției au fost intervievați în august 2015. Unii dintre aceștia au ales să rămână anonimi.

Ana-Maria Toma, de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, a fost interviuată în luna august 2015.

Septimius Parvu, de la EFOR și Nicolaie Constantinescu, de la Kosson, au fost intervievați prin e-mail, deoarece nu au putut fi contactați prin nicio altă modalitate. Valentina Dimulescu, de la SAR, a fost, de asemenea, interviuată prin e-mail, deoarece contribuția organizației la Planul Național de Acțiune 2014-2016 a fost limitată la un singur angajament.

Codru Vrabie, de la Funky Citizens și fost raportor IRM pentru România, a fost interviuat în iunie, iulie și septembrie 2015.

Aniela Aron, de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a fost interviuată în luna august 2015.

Bogdan Grunovic, de la Ministerul de Finanțe, a fost interviuat în august 2015. Alte categorii de personal tehnic de la MFP au fost interviuate, dar au refuzat să fie citate.

Un reprezentant de la Ministerul pentru Societatea Informațională a fost interviuat în iulie și august 2015, dar a ales să rămână anonim, neavând permisiunea instituției de a vorbi pe această temă. Nimeni altcineva de la minister nu a răspuns la invitațiile raportorului IRM de a face comentarii pe perioada celor patru luni de consultări.

Ovidiu Voicu, de la Open Society Foundation, instituție principală în cadrul Coaliției pentru Datele Deschise, a fost interviuat în august 2015. Andra Bucur, fostă angajată a Open Society Foundation, a fost, de asemenea, interviuată în septembrie 2015, prin intermediul Skype.

Un oficial de la Ministerul Culturii a fost interviuat în august și septembrie 2015, dar a ales să rămână anonim.

Cristian Petcu, de la Compartimentul de Integritate din cadrul Ministerului Sănătății Publice, a fost interviuat în august și septembrie 2015.

Un oficial de la Agenția pentru Agenda Digitală a fost interviuat în august 2015, dar a ales să rămână anonim.

Claudiu Tufiș, sociolog și profesor la Universitatea din București, a fost interviuat în septembrie 2015.

Un oficial Microsoft a fost interviuat în august 2015, dar a ales să rămână anonim. Alți reprezentanți ai sectorului privat, de la bănci, companii de afaceri publice și micile companii de IT, de asemenea, au ales să rămână anonimi.

Despre Mecanismul Independent de Raportare

IRM este un instrument-cheie prin care guvernele, societatea civilă și sectorul privat pot urmări bianual, evoluțiile guvernamentale și implementarea planurilor de acțiune OGP. Designul de cercetare și controlul calității acestor rapoarte se realizează de către Grupul de experți

internaționali, format din experți în transparență, participare, responsabilitate și metode de cercetare în domeniul științelor sociale.

Actuala componență a Grupului de experți internaționali este:

- Anuradha Joshi
- Debbie Budlender
- Ernesto Velasco-Sánchez
- Gerardo Munck
- Hazel Feigenblatt
- Hille Hinsberg
- Jonathan Fox
- Liliane Corrêa de Oliveira Klaus
- Rosemary McGee
- Yamini Aiyar

Un grup restrâns de personal cu sediul în Washington, DC supervizează rapoartele prin procesul IRM în strânsă coordonare cu raportorul. Întrebări și comentarii despre acest raport pot fi adresate către personalului, la adresa irm@opengovpartnership.org.

---

¹ Întreg ghidul cercetării poate fi găsit în Manualul de procedură IRM, disponibil la <http://www.opengovpartnership.org/about/about-irm>.

IX. Anexa cu cerințele de eligibilitate: România

În septembrie 2012, OGP a decis să înceapă să încurajeze cu putere guvernele participante să adopte angajamente ambițioase în raport cu performanța acestora în ceea ce privește criteriile de eligibilitate OGP

Unitatea de sprijin OGP inventariază criteriile de eligibilitate anual. Aceste scoruri sunt prezentate mai jos¹. Atunci când este cazul, rapoartele IRM vor discuta contextul progresului sau regresului pe criterii specifice în secțiunea Contextul național.

	2011	Anul curent	Modificare	Explicație
Transparența bugetului ²	4	4	Nicio schimbare	4 = Propunerea de Buget Exectuiv și Raportul de Audit publicat 2 = Unul din cele două a fost publicat 0 = Nici unul nu a fost publicat
Accesul la informații ³	4	4	Nicio schimbare	4 = Legea accesului la informații (LAI) 3 = Prevederile constituționale ale LAI 1 = Proiectul de lege pentru legea accesului la informații 0 = Nicio lege LAI
Declararea averilor ⁴	4	4	Nicio schimbare	4 = Legea declarării averilor, date publice 2 = Legea declarării averilor, nicio dată publică 0 = Nicio lege
Implicarea cetățenilor (Scor brut)	4 (8,24) ⁵	4 (8,53) ⁶	Nicio schimbare	1 > 0 2 > 2.5 3 > 5 4 > 7,5
Total/Possible (Percent)	16/16 (100%)	16/16 (100%)	Nicio schimbare	75% din punctele posibile pentru a fi eligibil

¹ Pentru mai multe informații, vizitați <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/eligibility-criteria>.

² Pentru mai multe informații, consultați Tabelul 1 de la <http://internationalbudget.org/what-we-do/open-budget-survey/>. Pentru evaluări la zi, consultați <http://www.obstracker.org/>.

³ Cele două baze de date folosite sunt Prevederi din Constituție la <http://www.right2info.org/constitutional-protections>, și Legile și proiecte de lege privind accesului la informații la <http://www.right2info.org/access-to-information-laws>.

⁴ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer, "Disclosure by Politicians," (Tuck School of Business Working Paper 2009-60, 2009), <http://bit.ly/19nDEfK>; Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), "Types of Information Decision Makers Are Required to Formally Disclose, and Level Of Transparency," in *Government at a Glance 2009*, (OECD, 2009), <http://bit.ly/13vGtqS>; Ricard Messick, "Income and Asset Disclosure by World Bank Client Countries" (Washington, DC: World Bank, 2009), <http://bit.ly/1clokyf>. Pentru informații

---

mai recente, consultați <http://publicofficialsfinancialdisclosure.worldbank.org>. În 2014, Comitetul Director al OGP a aprobat o modificare a măsurii de declarare a averii. Existența unei legi și accesul public *de facto* la informațiile dezvăluite au înlocuit vechile mpsuri de declarare de către politicieni și de către oficialii de rang înalt. Pentru mai multe informații, consultați nota privind Cerințele de Eligibilitate OGP 2014 la <http://bit.ly/1EjLJ4Y>.

⁵ Economist Intelligence Unit, “Democracy Index 2010: Democracy in Retreat” (London: The Economist, 2010), <http://bit.ly/eLC1rE>.

⁶ Economist Intelligence Unit, “Democracy Index 2014: Democracy and its Discontents” (London: The Economist, 2014), <http://bit.ly/18kEzCt>.